

Eläkkeensaaja

50.
vsk

5.11.2020

6 • 2020

ELÄKKEENSAAJIEN KESKUSLIITON JÄSENLEHTI. PENSIONSTAGARNAS CENTRALFÖRBUNDS MEDLEMSTIDNING.

2 MINISTERI KIURUN AJATUKSIA
UUDESTA SOTESTA

19 HOSTELLIJÄRJESTÖN VIISI
REISSUVINKKIÄ

20 HÄIRINTÄ JA HUIJAUKSET –
ONKO TUTTUA?

• **LUE MYÖS**

- EKL ja Eläkeläiset ry aloittivat yhdessä eläkevalmennuksen
- Japanissa eläkeläisten työpanos on ratkaiseva
- Luontoretelle Hossaan!

• **PIIRISIVUT 24–27**

EKL LAPPI

PCF SVENSKA DISTRIKT

Kysytään sotesta

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru on kuluvana syksynä varsinkin ollut lähes päivittäin mediassa, näkyvimmin kansalaisia koskevissa korona-asioissa. Samaan aikaan maan hallitus on työstänyt sote-uudistumallia, joita kysymysemmekin koskevat.

Ministeri Kiuru: mikä siis muuttuu olennaisesti uudessa sosiaali- ja terveydenhuollon esityksessä verrattuna edellisiin sote-yrityksiin?

– Ensinnäkin, nykyinen sote-malli on niin sanottu rautalankamalli. Tässä uudistuksessa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden ja pelastustoimen järjestäminen siirtyy tulevien sote-maakuntien vastuulle. Koko sote-uudistuksen tarkoitus on turvata sote-palvelut kaikissa olosuhteissa kaikille kansalaisille, ministeri Kiuru vastaa ja jatkaa:

– Uudistuksessa painotetaan julkisesti rahoitetun sosiaali- ja terveydenhuollon perustason vahvistamista. Jatkossa palvelut tulee saada yhdestä paikasta, jossa tukena ovat eri alojen ammattilaiset. Tavoitteena on varmistaa,

että palvelut vastaavat ihmisten tarpeisiin ja että ongelmiin voidaan puuttua ajoissa.

Toinen ero aikaisempaan Kiurun mielestä on se, että sote-uudistus tehdään nyt ihmisten palvelut edellä.

– Hallitus on käynnistänyt Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus-ohjelman. Sen tarkoituksena on kehittää tulevaisuuden laaja-alainen sosiaali- ja terveyskeskus, josta ihminen saa palvelunsa sujuvasti sekä avun yksilöllisiin tarpeisiin. Lisäksi panostetaan palvelujen laatuun tuomalla tutkimus- ja kehittämistoiminta takaisin osaksi sosiaali- ja terveyskeskusten arkipäivää.

– Sosiaali- ja terveydenhuollon sisällön uudistamisessa on mukana myös saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen perinte-

sen virka-ajan ulkopuolella, eli mahdollisuus päästä ilta- ja viikonloppuvastaanotolle. Hoitoon tulee päästä viikossa ja asiat tulee saada siinä ajassa hoidettua. Apuna ovat puhelin-, digi- ja mobiiliasiointipalveluiden laaja-alainen käyttö.

Entä mikä on julkisen terveydenhuollon asema? Säilyykö se tulevaisuudessa?

– Uudistuksessa on tarkoitus säilyttää julkisen terveydenhuollon vahva asema myös tulevaisuudessa. Esityksen mukaan sote-maakunta vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä alueellaan. Sote-maakunnalla on oltava riittävä osaaminen sekä toimintakyky ja valmius vastata sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä. Lisäksi sen on huo-

lehdittava asukkaidensa palvelutarpeen mukaisesta sote-palvelujen saatavuudesta, kaikissa tilanteissa, Kiuru selventää.

Ministeri Kiuru jatkaa:

– Järjestämisvastuunsa toteuttamiseksi sote-maakunnalla on oltava palveluksessaan toiminnan edellyttämä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöstö,

Pankkikonttorit katoavaa kansanperinnettä?

Elin huolettomia lapsuusvuosiani 1970-luvulla Enon kunnan Ukkolan kylässä, Pohjois-Karjalassa. Muistan tarkkaan, että noin 700 asukkaan kylässä, jonka ylivoimaisesti suurin työnantaja oli Ukkola Oy:n saha, piti neljän kaupan lisäksi konttoriaan kolme pankkia. Osuus- ja Säästöpankin lisäksi raha-asioita pystyi hoitamaan tietysti myös kylän postissa.

Me pojanviikarit kiersimme aika ajoin kauppohenkilöiksi, ja aina oli jotain. Vaikka emme kovin tuottavia asiakkaita olleetkaan, oli myös

henkilökunnalla joka kerran aikaa muutama sana meidän kanssamme vaihtaa.

Toisin on nykyään Ukkolassa asuvilla muksuilla. Ei ole pankkeja, eikä kauppajakaan enää kylän raitilta löytynyt herran aikoihin.

Ettei tämä kirjoitus menisi ikivanhojen asioiden muisteluksi, niin keskityn asian pohdiskeluun vain reilun kymmenen vuoden ajalta taaksepäin. Hurjia on luvut tämänkin aikajakson vertailussa.

Suomessa pankeilla oli henkilöasiakkaita palvelevia konttoreita 1552 kpl vuonna 2009. Vuoden 2018 lopussa lukumäärä oli enää 854 kpl. Tuorein löytämäni tieto oli Finanssivalvonnan peruspankkiselvityksestä vuodelta 2019. Selvityksen

mukaan 20.9.2019 pankkikonttoreita oli enää 790.

Kymmenessä vuodessa on siis konttoreiden määrä maassamme melkein puolittunut! Jäljellä olevistakin enää vain noin 68 prosenttia palvelee asiakkaita kokoaikaisesti ja loput konttoreista ovat auki rajoitetusti. Yllätys ei liene se, että yhdenkään pankin konttoreiden määrä ei ole noussut.

Kokoaikaisesti palvelevista konttoreista enää 40 prosenttia tarjoaa käteispalveluita koko aukiolonsa ajan. Joka viides konttori ei tarjoa käteispalveluita ollenkaan. Käteistä on konttorien ja käteisautomaattien lisäksi mahdollista nostaa myös tuhansista kauppohenkilöistä ympäri Suomen.

Kassapalveluiden tarve liittyy käteisen saantiin. Asiakkailta pitää olla oikeus omiin rahoihinsa sekä muihin peruspankkipalveluihin kohtuullisin kustannuksin. Automaatit, maksupalvelukuoret ja käteispalvelut kauppohenkilöiden tai kioskien kassoilta paikkaavat konttorikatoa, mutta eivät todellakaan ratkaise koko ongelmaa.

Pankkipalveluiden digitalisoituminen jatkuu edelleen voimakkaana. Peruspankkipalveluihin kuuluvia digipalveluita ovat verkkopankki, verkkopankissa tapahtuva maksutapahtumien toteuttaminen sekä sähköisen tunnistusvälineen tarjoaminen. Näitä palveluita tarjoavat kaikki Finanssivalvonnan selvityksessä mukana

olevat pankit.

Digitalisoituminen laajentaa asiakkaiden mahdollisuuksia hoitaa pankkiasioitaan ajasta ja paikasta riippumatta, ja suomalaiset käyttävätkin verkkopankkipalveluita eniten kaikista EU-maista. Tilastokeskuksen mukaan suomalaisista 16–89-vuotiaista 83 prosenttia käytti pankkiasioiden hoitamiseen internetiä vuonna 2018.

On kuitenkin huomattava, että käyttäjien osuus laskee ikääntymisen myötä huomattavasti. Esimerkiksi 75–89-vuotiaista pankkiasioitaan verkossa hoiti enää 35 prosenttia. Verkkopalveluita käytetään eniten suurissa kaupungeissa, joihin toisaalta myös konttoripalvelut ovat keskittyneet.

Kuva: SDP

lisäksi hallinnollinen ja muu henkilöstö sekä muut tarvittavat toimintaedellytykset ja riittävä oma palveluntuotanto.

JATKUU SIVULLA 4

TOIMINNANJOHTAJALTA ■ TIMO KOKKO

Peruspankkipalvelujen selvityksen perusteella Finanssivalvonta piti tärkeänä, että pankit kiinnittävät huomiota yksittäisten peruspankkipalveluiden hintojen kohtuullisuuteen sekä käteispalveluiden saatavuuden varmistamiseen, jotta palveluiden saatavuus säilyy myös niissä asiakasryhmissä, jotka eivät käytä digitaalisia palveluita tai maksukorttia. Myös Suomen Pankissa kassapalveluiden tilannetta on seurattu huolestuneena.

EKL keräsi yhdessä Kuluttajaliiton kanssa Kohtuuhintaiset peruspankkipalvelut kuuluvat kaikille -adressiin 24 529 allekirjoittajaa ja luovutti adressin eduskuntaryhmille maaliskuussa 2012. Tuolloin saimme

eduskunnasta paljon ymmärrystä ja lupausiakin, että asialle on tehtävä jotain. Edellä mainituista luvuista näemme, että ei ole tuolloin annetuilla lupauksilla ollut juuri katetta.

Viime kädessä pallo on tässä asiassa eduskunnalla. Muutosvauhti on nyt niin suurta, että mielestäni asiasta pitää nyt pistää pystyyn parlamentaarinen komitea pohtimaan peruspankkipalvelujen tasapuolisen saatavuuden takaamista koko väestöllemme. Olisi suotavaa tehdä se ennen kuin viimeinenkin pankkikonttori maastamme katoaa.

SIMO PAASSILTA

päätöimittäjä, chefredaktör
Eläkkeensaajien Keskusliiton puheenjohtaja
Pensionstagarnas Centralförbunds ordförande

PÄÄKIRJOITUS

Kyllin hyvä sote

Sosiaali- ja terveystalvvelujen kokonaisuudistusta on yritetty tehdä 15 vuoden ajan. Jälleen kerran meillä on valmistumassa ehdotus sote-palvelujen uudistamisesta. Ehdotuksessa vastuu sosiaali- ja terveystalvveluista siirretään kunnilta 21 sote-hyvinvointialueelle ja Helsingin kaupungille.

Uudistuksen tarkoituksena on turvata sote-palvelut kaikissa olosuhteissa kaikille kansalaisille. Ehdotuksessa painotetaan julkisesti rahoitetun sosiaali- ja terveystalvvelujen perustason vahvistamista. Tavoitteena on varmistaa, että palvelut vastavat ihmisten tarpeisiin ja että ongelmiin voidaan puuttua ajoissa.

Esitysluonnos oli lausunnolla loppukesästä. Ministeriö saikin satoja lausuntoja, joukossa myös Eläkkeensaajien Keskusliiton yhdessä Eläkeläiset ry:n kanssa antama lausunto. Lausunnonamme todettiin myönteisenä, että sosiaali- ja terveystalvvelujen järjestämistä ja tuottamista ei ole vahvasti erotettu niin kuin edellisen hallituksen mallissa oli.

Nyt pääpaino on maakuntien omalla palvelutuotannolla, jota täydentävät yksityiset ja kolmannen sektorin palveluntuottajat. Viimeksi mainituilla on tärkeä rooli myös sote-palvelujen innovaatiotoiminnassa ja julkisen tuotannon laadun ja tehokkuuden kirittäjänä.

EKL:n ja Eläkeläiset ry:n lausunnossa kiinnitettiin huomiota kunnallisen itsehallinnon toteutumiseen. Kansanvallan kannalta on tärkeää, että maakuntien valtuustot valitaan suoralla vaalilla. Esitettyssä mallissa kunnalliselle itsehallinnolle olennaisena osana kuuluva harkintavalta valtuustossa näyttäisi olevan varsin vähäistä.

Ministeriöiden ohjausvalta siinä, mitä palveluja tuotetaan, miten niitä tuotetaan ja miten toiminta rahoitetaan, on silmiinpistävän suuri. Maakuntavaltuustojen tehtävänä on päättää maakunnallisten sote-palvelujen strategiasta, mutta edellä mainituista syistä liikkumavara tässä näyttää kovin rajatulta.

Oman lausuntonsa antoi myös Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry. EETU vaatii, että ikäihmisille tärkeiden asioiden pitää näkyä myös käytännössä sote-uudistuksen edetessä. Järjestöt muistuttavat, että uudistus ei yksin riitä ratkaisemaan eriarvoisuutta. Täydentämiseksi tarvitaan muuta lainsäädäntöä, jolla poistetaan ihmisten taloudellisesta asemasta, sosiaalisesta taustasta sekä asuinpaikasta johtuvaa eriarvoisuutta. EETUn mielestä maakunnat on veloitettava varmistamaan yritysten sekä julkisen että kolmannen sektorin tuottamien palvelujen valvonnan riittävyys.

Ministeri Krista Kiuru on ystävällisesti suostunut vastaamaan lehtemme sote-teemaan liittyviin kysymyksiin. Suurkiitos tästä ministeri Kiurulle. Samalla onnittelemme häntä Suomen Potilasturvallisuusyhdistyksen myöntämästä ansiomerkistä ja diplomista.

Tillräkligt bra vårdreform

I femton års tid har man försökt göra en totalreform av social- och hälsovårdstjänsterna. Igen en gång håller ett förslag till förnyelse på att bli klart. I förslaget överförs ansvaret för social- och hälsovårdstjänsterna från kommunerna till 21 välfärdsområden och Helsingfors stad.

Avsikten med reformen är att trygga social- och hälsovårdstjänster under alla förhållanden och till alla medborgare. Förslaget betonar en förstärkning av offentligt finansierade tjänster på basnivå, med målet att garantera att de motsvarar folks behov och att man griper tag i problem i tid.

Utkastet till förslag sändes på remiss i slutet av sommaren. Ministeriet fick hundratals utlåtanden, bland dem det som Pensionstagarnas Centralförbund gav tillsammans med Eläkeläiset ry. Vi konstaterade att det är positivt att man inte klart har separerat arrangerandet och produktionen av social- och hälsovårdstjänster, vilket den förra regeringen gick in för.

Nu ligger tyngdpunkten på landskapens egen serviceproduktion, som kompletteras av privata aktörer och aktörer inom den tredje sektorn. De sistnämnda har en viktig roll också då det gäller innovationer och som pådrivare för kvalitet och effektivitet inom det allmänna.

I PCF:s och Eläkeläiset ry:s utlåtande fäste vi uppmärksamhet vid den kommunala självbestämmanderätten. Det är med tanke på demokratin viktigt att landskapsfullmäktigen väljs i direkta val. I den föreslagna modellen verkar den för det kommunala självstyret så viktiga rätten att överväga vara synnerligen ringa.

Ministeriernas makt att styra vilka tjänster som produceras, hur de produceras och hur verksamheten finansieras är iögonenfallande stor. Landskapsfullmäktigens uppgift är att besluta om strategin för social- och hälsovårdstjänsterna, men av ovannämnda orsaker verkar rörelsemånen vara mycket begränsad.

Pensionärsförbundens intresseorganisation PIO rf gav också ett utlåtande. PIO kräver att de för seniorerna viktiga frågorna också ska synas i praktiken då reformen framskrider. Organisationerna påminner om att reformen inte ensam räcker till för att lösa ojämlikheten. Det behövs övrig lagstiftning för att komplettera att ojämlikhet på grund av ekonomisk ställning, social bakgrund samt bostadsort elimineras. PIO anser att landskapen måste förpliktas att garantera en tillräcklig övervakning av de tjänster som företag samt den offentliga och den tredje sektorn producerar.

Minister Krista Kiuru har haft vänligheten att svara på vår tidnings frågor om social- och hälsovården. Ett varmt tack till minister Kiuru! Samtidigt gratulerar vi henne till det förtjänsttecken och det diplom hon tilldelats av Finlands Patientskyddsförening.

jatkoa sivulta 3: KYSYTÄÄN SOTESTA

Ministeri Kiuru sanoo, että sote-maakunta voi hankkia asiakkaalle sote-palveluja yksityiseltä palveluntuottajalta tai sote-järjestöiltä, jos palvelujen hankkiminen on tarpeen lakisääteisten ja yhdenvertaisten palvelujen järjestämiseksi.

– Hankittavien palvelujen on oltava sisällöltään, laajuudeltaan ja määrälliseltä osuudeltaan sellaisia, että sote-maakunta pystyy aina huolehtimaan järjestämistänsä toteuttamisesta. Ostopalveluna ei saa hankkia sote-maakunnan järjestämistänsä kuuluvia tehtäviä, eikä julkisen vallan käyttöä sisältäviä palveluja, sosiaalipäivystystä, terveydenhuollon ympäri- vuorokautista yhteispäivystystä eikä ensihoitopalveluun kuuluvia järjestämistehtäviä.

– Mitä tulee yksityiseen palveluntuottajaan, sen on suoritettava palvelut julkiselle sosiaali- ja terveydenhuollolle laissa säädettyjen vaatimusten, sote-maakunnan kanssa tekemänsä sopimuksen ja sote-maakunnan määrittelemien ohjeiden mukaisesti. Sote-maakunnan on huolehdittava palvelutarpeen arvioinnista ja muista järjestämistänsä kuuluvista tehtävistä myös ostopalvelujen osalta.

– Yksityisen palveluntuottajan tehtäväksi voidaan kuitenkin antaa hoidon tarpeen arviointi ja siihen liittyvät hoitoratkaisut perusterveydenhuollon palveluissa osana asiakkaalle annettavaa hoitoa.

Tuleeko terveydenhoito asiakkaalle kalliimmaksi entiseen verrattuna?

– Asiakasmaksuista säädetään lailla ja asetuksilla. Lainsäädännöllä määritellään muun muassa maksujen enimmäismäärät. Jatkossa maakunnilla on oikeus periä asiakasmaksuja voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Hallitus antoi syyskuussa eduskunnalle esityksen uudesta asiakasmaksulaista. Tavoitteena on parantaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta ja oikea-aikaisuutta poistamalla hoidon esteitä.

Ministeri Kiuru sanoo, että uuden asiakaslakiesityksen mukaan palvelujen maksuttomuutta laajennetaan ja maksuja kohtuullistetaan.

– Uusia maksuttomia palveluja olisivat esimerkik-

EKL kysyi, Krista Kiuru vastasi

si hoitajavastaanotot perusterveydenhuollossa sekä eräisiin tartuntatauteihin hoitoon liittyvät asiat.

Miten uudistuksessa taataan ikääntyneiden ja paljon sote-palveluja tarvitsevien asema?

– Uudistus tarjoaa nykytilannetta paremmat mahdollisuudet edistää palvelujen yhdistämistä eli turvata asiakkaan tarvitsema palvelukokonaisuus.

Lähtökohtana on siis parantaa sote-palvelujen saumattomaa toimivuutta. Jatkossa sote-maakunnalla on tästä palvelujen yhteensovittamisesta vastuu. Koska nykytilanteessa millään taholla ei ole kokonaisvastuuta, uudistus parantaisi nykytilannetta merkittävästi.

Kiuru sanoo, että sosiaali- ja terveystieteiden integroiminen yhden järjestäjän vastuulle mahdollistaa jatkossa koko palveluvalikoiman kattavan asiakas- ja palveluohjauksen.

Erityisesti tästä hyötyvät monia eri sote-palveluja käyttävät henkilöt, joista suuri osa on iäkkäitä.

Mikä tulee olemaan kuntien rooli sote-palvelujen tuottamisessa? Onko riskinä, että kunnan ja maakunnan tehtävissä syntyy vastuun pallottelua, jos vastuujärjestäjän suhteen on epäselvyyttä?

– Koska sote-palvelujen järjestämistänsä vastuu siirtyy kokonaisuutena sote-maakunnille, riskiä vastuun pallottelusta ei nähdäkseen ole. Kunnat voisivat kuitenkin tuottaa sote-palveluja joko oman päätöksensä perusteella ns. lisäpalveluina verorahoituksellaan tai sote-maakunnan kanssa tehtävän sopimuksen perusteella.

Kiuru tähdentää, että kunnille jää uudistuksen jälkekin merkittävää päätösvaltaa. Kunnilla on jatkossakin vastuu asukkaitensa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistänsä sekä ympäristöterveydensuojelusta. Kunnan on strategisessa suunnittelussaan asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämistänsä tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet.

– Myös sote-maakunnan on omassa toiminnassaan huolehdittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämistänsä. Sote-maakunnan on toimitettava yhteistyössä alueensa kuntien kanssa ja tuettava

niitä asiantuntemuksellaan. Lisäksi sote-maakunnan on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistänsä yhteistyötä muiden sote-maakunnassa toimivien julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Sote-maakunnan on myös osaltaan, mahdollisuksiensa mukaan, edistettävä järjestöjen toimintaedellytyksiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistänsä.

Miten uudistuksessa turvataan palvelujen suurkäyttäjien eli ikäihmisten vaikuttamismahdollisuudet tulevaisuuden maakuntahallinnossa?

– Ikääntyneillä on samat vaikuttamiskeinot maakunnan toimintaan kuin muillakin maakunnan asukkailla, esimerkiksi äänioikeus maakuntavaaleissa ja maakunnan kansanäänestyksessä, aloiteoikeutta unohtamatta. Sote-maakuntavaltuuston tehtävä on vastata osallistumismahdollisuuksien kokonaisuudesta. Järjestämislaki korostaa monipuolisia osallistumisen mahdollisuuksia ja erilaisia keinoja, joita voidaan hyödyntää päätösvalmistelun eri vaiheissa.

– Tarkoitus on edistää yhdenvertaisia osallistumisen mahdollisuuksia ja sitä, että tarjotaan erilaisiin asiakkokokonaisuuksiin ja tilanteisiin sopivia joustavia tapoja osallistua. Samat osallistumismahdollisuudet ovat myös iäkkäiden käytössä.

Lisäksi Kiurun mukaan halutaan erikseen turvata ikääntyneiden vaikuttamismahdollisuudet tilanteissa, jossa kunnilla olleita tehtäviä siirtyy sote-maakunnille. Sote-maakunnan tulee asettaa maakuntaan oma vanhusneuvosto.

– Maakunnan vanhusneuvosto ei ole julkista valtaa käyttävä toimielin, vaan se voi toimia vapaammin menettelymuodoin, koska kokous- ja hallintomenettelyä koskevia säännöksiä ja määräyksiä ei tarvitse soveltaa, sanoo Kiuru.

Tulevan sote-maakuntahallituksen tulee huolehtia vanhusneuvoston toimintaedellytyksistä.

– Vanhusneuvoston jäsenet valitaan osin sote-maakunnan kunnissa toimivien vanhusneuvostojen jäsenistä. Tällä korostetaan yhtäältä sote-maakunta- ja kuntatason vanhusneuvostojen välistä yhteyttä sekä toisaalta kuntien vanhusneuvostojen tasapuolista edustusta. Muilta osin jäsenmäärä, kokoonpano ja

toimintatavat jäävät sote-maakunnan päätettäväksi.

Kiurun mukaan näin voidaan ottaa huomioon erilaiset alueelliset olosuhteet. Vanhusneuvosto voidaan valita esimerkiksi vuodeksi tai pidemmäksi toimikaudeksi.

Mistä asioista vaaleilla valittu maakuntavaltuusto voi itsenäisesti päättää?

– Sote-maakunnan ylintä päätösvaltaa tulee käyttämään vaaleilla valittu sote-maakuntavaltuusto, joka päättää sote-maakuntraitegiasta, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä muista sote-maakunnan talouden ja toiminnan kannalta merkittävimmistä asioista.

– Hallinnon ja talouden järjestämistänsä säädetään sote-maakuntalailla. Sote-maakunnan ylintä päätösvaltaa käyttää siis vaaleilla valittu sote-maakuntavaltuusto. Muita lakisääteisiä toimielimiä ovat sote-maakuntahallitus, tarkastuslautakunta ja kaksikielisissä sote-maakunnissa kansalliskielilautakunta. Lisäksi Lapin sote-maakunnassa olisi saamen kielen lautakunta, Kiuru luettelee.

Tuleeko sote-maakuntahallintoon vanhusasiamiehen

//

Valmisteilla olevassa lainsäädännössä sote-maakunnalle ja kunnalle on määritelty yhteistyövelvoite järjestöjen kanssa."

virka? EKL on ajanut vanhusasiamiesasiaa kuluvaan eduskuntavaalikauden ohjelmassaan.

– Erillisestä vanhusasiamiehen virasta ei säädetä lailla. Maakunnilla on halutessaan mahdollisuus palkata vanhusasiamiehiä, niin kuin osa kunnistakin on jo tehnytkin. Hallitusohjelmaan sisältyy kansallisen vanhusasiavaltuutetun viran perustaminen. Viran perustamista valmistellaan parhaillaan oikeusministeriössä ja sitä koskeva lakiehdotus on tulossa lausuntokierrokselle syksyn aikana.

Entä miten toimitaan, jos tulee tilanne, että valtion sote-maakunnalle antamat rahat loppuvat kesken toimintavuoden?

– Sote-maakunnille maksettava rahoitus perustuu

Krista Kiuru on suomalainen SDP:tä edustava poliitikko ja perhe- ja peruspalveluministeri. Hän on ollut kansanedustaja Satakunnan vaalipiiristä vuodesta 2007. Kiuru on toiminut myös asunto- ja viestintäministerinä vuosina 2011–2013, opetusministerinä 2013–2014 sekä opetus- ja viestintäministerinä 2014–2015. Kiuru nimitettiin kesäkuussa 2019 Rinteen hallitukseen perhe- ja peruspalveluministeriksi, ja sitä seuranneeseen Marinin hallitukseen joulukuussa 2019.

Kuva: SDP

pääosin tarveperusteisiin kriteereihin. Sote-maakunnat päättävät itsehallintonsa nojalla rahoituksensa kohdentamisesta. Sote-maakuntien välillä on eroja palvelutarpeissa. Järjestämisen olosuhteet otetaan huomioon valtion rahoituksen määräytymiskijöissä: rahoituksen on turvattava perustuslain edellyttämällä tavalla riittävien sote-palvelujen järjestäminen, ministeri Kiuru selvittää.

Kiurun mukaan sote-maakunnilla on lisäksi oikeus saada lisärahoitusta sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen turvaamiseksi. Sote-maakunnilla ei ole verotusoikeutta uudistuksen voimaantullessa, mutta maakuntien verotusoikeutta selvitetään.

Sote-palveluja tuottavat nykyään kuntien ja kuntayhtymien ohella myös kolman sektorin toimijat. Mikä on heidän asemansa sote-maakunnassa?

– Sosiaali- ja terveysalan järjestöjen roolit nykyisten kuntien kumppaneina ovat vakiintuneet. Toiminta jatkuu myös tulevien sote-maakuntien kanssa. Uudistuksen jälkeen järjestöjen toiminta täydentäisi

julkisia palveluja kuten nykyisinkin. Niiden toiminnan avulla voitaisiin edistää ja vahvistaa kansalaisten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta.

Kiuru näkee, että järjestöillä on myös tulevaisuudessa rooli yksityisinä palveluntuottajina. Järjestöjen tarjoama yleishyödyllinen toiminta ja palvelut voisivat jatkossakin olla osa palveluketjua tai -kokonaisuutta. Sote-maakunnan strategiasa ja palveluiden suunnittelussa otettaisiin myös järjestöjen yleishyödyllinen toiminta laajasti huomioon.

– Käytännössä uudistus todennäköisesti näyttäytyy eri järjestöille eri tavoin, alueen mukaan. Tämä johtuu siitä, että nykyisin järjestöt ovat organisoituneet ja toimivat eri tavoin ja usean eri järjestäjän kanssa. Uudistuksella tulee olemaan vaikutusta järjestöjen toimintaympäristöön. Uudistuksen myötä toiminta sote-maakunnan sisällä yhtenäistyisi, joka todennäköisesti helpottaisi sote-maakuntien ja järjestötoimijoiden välistä yhteistyötä, Kiuru arvelee.

Mikä tulee olemaan järjestöjen tekemän hyvinvointia ja osallisuutta edistävän työn rooli maakunnassa? Entä kunnassa?

– Yhteistyö sote-maakuntien, kuntien sekä järjestöjen kesken on tunnustettu keskeiseksi edellytykseksi vaikuttavalle hyvinvoinnille. Valmisteilla olevassa lainsäädännössä sote-maakunnalle ja kunnalle on määritelty yhteistyövelvoite järjestöjen kanssa. Sote-maakunnat ja kunnat voivat tukea järjestöjä esimerkiksi huolehtimalla avustuksista, ohjaamalla asukkaita järjestöjen toiminnan piiriin ja tarjoamalla tilojaan järjestöjen käyttöön.

Lopuksi ministeri Krista Kiuru haluaa painottaa, että järjestöillä on oma roolinsa myös yksityisinä palveluntuottajina. Uudistuksen jälkeen ensisijaisesti sote-maakunta vastaisi sosiaali- ja terveystieteiden hankinnasta järjestöiltä. Sote-maakunnan strategiassa ja palveluiden suunnittelussa otettaisiin huomioon myös järjestöjen yleishyödyllinen vapaaehtoistoiminta ja vertaistuki.

Suomen potilasturvallisuusyhdistys ry myönsi 30.9. potilasturvallisuuden ansiomerkin ja diplomin perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiurulle. Potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiskeskus toimii Vaasan sairaanhoitopiiriin alaisena.

Vahva suositus kasvomaskien käytöstä koko jäsenkunnalle

Eläkkeensaajien Keskusliiton hallitus piti kokouksensa 8.10.2020 Helsingissä. Viranomaisten ohjeistusten ja suositusten mukaisesti turvavälejä noudatettiin ja kasvomaskeja käytettiin koko kokouksen ajan.

Kokouksessa käytiin pitkään keskustelua koronatilanteen pahenemisesta maassamme. Hallitus päättikin antaa vahvan suosituksen kaikille jäsenillemme kasvomaskien käytöstä viranomaisten antamien suositusten mukaisesti.

Suosituksista kasvomaskien käytöstä kansalaisille on Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos THL:n sivuilla viimeksi päivitetty 8.10.2020 ja siihen kannattaa käydä tutustumassa. Hallitus vetoaa kaikkiin, että suositukset otetaan nyt tosissaan, elettään niiden mukaan ja toimitaan samalla malliesimerkkeinä nuoremmille sukupolville.

EETU

PIO Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry
Pensionärsförbundens intresseorganisation rf

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom pyysi EETU:ta lausuntoa

Liikenne- ja viestintävirasto on pyytänyt muun muassa Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry:ltä lausuntoa huomattavan markkinavoiman päätösluonnoksesta, joka koskee televisio- ja radiolähetyspalveluiden markkinoita.

EETU ry toivoo 15.10. antamassaan lausunnossa, että virasto päätöstä tehdessään arvioi huolellisesti päätöksen vaikutuksia antenniverkon eri kuluttajaryhmien mahdollisuuksiin vastaanottaa tarjottavia tv-palveluja.

Antenniverkkoa käyttävät erityisesti ikääntyneet ihmiset, joilla ei välttämättä ole tarvittavaa tekniikkaa tai muuten valmiuksia katsoa laajakaistaverkkojen kautta tarjottavia tv-palveluja.

Laaja ja monipuolinen tv-tarjonta on tärkeää niin ikäihmisille kuin muille haja-asutusalueiden asiakkaille. Viraston tulisikin varmistaa päätöstä tehdessään, ettei päätös missään nimessä johda ikääntyneiden ja haja-asutusalueilla asuvien kuluttajien tv-palvelujen supistumiseen.

EETU ry katsoo myös, että ikääntyneitä tulisi aktiivisesti kuulla Liikenne- ja viestintäviraston toimialaan kuuluvissa asioissa.

MIKÄ EETU?

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry on kuuden valtakunnallisen eläkeläisjärjestön yhteistyöelin. Sen jäsenjärjestöt ovat Eläkelitto, Eläkeläiset, Eläkkeensaajien Keskusliitto, Kansallinen senioriliitto, Kristillinen Eläkelitto ja Svenska pensionärsförbundet. Järjestöjen yhteinen jäsenmäärä on 300 000. Vuonna 2020 puheenjohtajajärjestö on Svenska pensionärsförbundet.

EETU
PIOEläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry
Pensionärsförbundens intresseorganisation rf

Eläkeläisjärjestöjen kannanotto 1.10.:

Ikääntyneet vahvasti mukaan sote-uudistukseen

Sote-uudistusta perustellaan osin väestön ikääntymisen asettamalla haasteilla. Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry vaatii, että ikäihmisille tärkeiden asioiden on näyttävä myös käytännössä sote-maakuntauudistuksen edetessä.

EETU-järjestöt muistuttavat myös, että uudistus ei yksin riitä ratkaisemaan eriarvoisuutta palveluiden edessä. Sen täydennykseksi tarvitaan muuta lainsäädäntöä, jolla poistetaan ihmisten taloudellisesta asemasta, sosiaalisesta taustasta sekä asuinpaikasta johtuvaa eriarvoisuutta.

Jokaisessa sote-maakunnassa on jatkettava niitä hyviä palveluita ja käytäntöjä, jotka kunkin alueen kunnat ovat jo ottaneet käyttöönsä. Resursseja tulee suunnata myös kaikkien ikääntyneiden hyvinvointia edistävien järjestöjen toimintaan, koti- ja omaishoitoon sekä sote-palveluiden laadun valvontaan.

Vanhuspalveluiden valvonta kuntoon

Viime vuosina vanhuspalveluissa nähtyjä laiminlyöntejä ei voi hyväksyä. Maakunnat on veloitettava varmistamaan yritysten sekä julkisen ja kolmannen sektorin tuottamien palveluiden omavalvonnan riittävyys. Yleistä tuottajavalvontaa ja ostopalveluihin liittyvää valvontaa on parannettava niin laitos- kuin kotihoidossa.

Kaikkien tahojen tuottamia sote-palveluita on valvottava huomattavasti nykyistä tehokkaammin. Tarvitaan myös kovempia sanktioita niille palveluntuottajille, jotka laiminlyövät sopimuksen tai rikkovat lakia.

Vanhusneuvostot vahvistamaan demokratiaa

EETU ry vaatii vanhusneuvostoilta todellista vaikutusvaltaa jo sote-uudistuksen valmisteluvaiheessa. Kuntien vanhusneuvostojen on myös saatava vastaava suora edustus lautakuntiin ja valtuustoon ikäväestöä koskevissa asioissa. Vanhusneuvostot tarvitsevat riittävät toimitilat, rahoituksen ja valmistelun henkilökunnan.

Vanhusneuvostojen kokoonpanossa on varmistettava elävä yhteys maakunnan ikäväestöön. Tämä toteutuu ottamalla niihin edustus alueella toimivista valtakunnallisista eläkeläisjärjestöistä. Myös kuntien vanhusneuvostojen toiminta ja asemaa on edelleen vahvistettava.

Eläkeläisjärjestöjen terveyttä edistävää työtä tuettava

EETU ry:n mielestä nyt ei ole oikea hetki hakea säästöjä ikääntyneiden järjestötoiminnasta. Resursseja tulee suunnata ikääntyneiden terveyttä ja hyvinvointia edistävien järjestöjen toimintaan.

Sote-järjestöjen tekemän työn merkitys on tunnustettava ja sidottava osaksi sote-uudistuksen tavoitteita. Maan hallituksen on löydettävä kestävä rahoitusmalli hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tukevaan järjestötyöhön.

Eläkeläisjärjestöjen rahoitus on varmistettava valtion, sote-maakuntien ja kuntien kesken siten, että niiden työ voi jatkua vähintään nykyisellä tasolla. Järjestöillä on myös oltava todellisia vaikutusmahdollisuuksia sote-maakunnan valmistelussa.

Digitalisaatio ikäihmisten tueksi

Tietoyhteiskuntaa ja palveluita kehitettäessä tulee huomioida ikääntyneiden käyttäjien tarpeet. Kaikissa olosuhteissa on turvattava palvelut myös niille, joilla ei ole valmiuksia tai mahdollisuuksia verkkopalvelujen käyttöön. Henkilökunnalla tulee olla nykyistä enemmän aikaa tarjota kasvokkaista palvelua sitä tarvitseville. Vanhusten fyysisen terveyden suojele ei saa myöskään johtaa henkisen ja sosiaalisen terveyden laiminlyöntiin.

EETU otti kantaa hallituksen vuoden 2021 talousarvioesitykseen

Korona-pandemian takia maailmantaloudessa on nyt paljon taloudellisia epävarmuustekijöitä. Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry:n mielestä on silti uskallettava tehdä uudistuksia, jotka ovat eläkeläisten kannalta tarpeellisia.

Korona-pandemia ja eläkeläisten asema

Eläkeläiset kuuluvat taudin suuriin riskiryhmiin. Kunnes toimiva rokote on saatu käyttöön, tulee valtiovallan ryhtyä kaikkiin vaadittaviin toimenpiteisiin, jotta vanhusväestön terveys voidaan turvata ja viruksen leviäminen hoitokoteihin voidaan estää.

Tarvittaessa on lainsäädäntöä tarkistettava, jos suositukset eivät anna riittäviä tuloksia taudin hillitsemisessä.

Eläkeläisten taloudellinen asema

Aiempina vuosina EETU ry on säännöllisesti muistuttanut päättäjiä siitä, että erityisesti pienituloisten ja paljon sote-palveluita käyttävien ikääntyneiden asema on heikentynyt. Kannatamme hallitusohjelman mukaisesti, että tehdään kolmikantainen selvitys siitä, miten voidaan parantaa pienimmillä työeläkkeillä olevien asemaa.

Tehtäessä korotuksia takuu- ja kansaneläkkeeseen on samalla pidettävä huoli siitä, että suomalainen työeläkemalli on oikeudenmukainen kaikkia kohtaan.

Eläkeläisiä ei pidä verottaa muita kireämmin

Eläke- ja palkkatulojen verotuksen vertailussa palkansaajan TyEl-maksun lukeminen veroksi on ongelmallinen, koska maksu ei ole veroa. Kriittikkiamme tukee mm. eduskunnan perustuslakivaliokunnan kannanotto. Eläkkeiden verotus ei saa olla kireämpää kuin palkansaajilla.

Eläkeläisköyhyys poistettava

Muistutamme, että eläkeläisköyhyys vaikuttavat tulojen lisäksi asumismenot ja palvelumaksut; lisäksi ruuan,

lääkkeiden, liikkumisen ja energian hinta vievät suuren osan eläkeläisten tuloista.

EETU on useaan kertaan esittänyt toimenpiteitä eläkeläisköyhyyspoistamiseksi. Pidämme tärkeänä, että Suomeen laaditaan pikaisesti eläkeläisköyhyys vähentämishjelma. Haluamme huomauttaa, että valtiovarainministeriön budjettiesityksen tunnuslukujen perusteella ruoasta, lääkkeistä tai lääkärintäilyksistä tinkimään joutuneiden osuus 65 vuotta täyttäneistä on edelleen miehillä noin 9 % ja naisilla vajaa 12 %.

Vanhusten hoidon laatuun saatava parannus

Hallituksen on etsittävä viivyttämättä ratkaisu kasvavaan hoitohenkilöstövajeeseen. Hoitajamitoituksen nostaminen 0,7 hoitohenkilöä/ hoidettava nostaa palvelutasoa keskitetyissä hoitoyksiköissä, mutta avopalveluiden laatu tulee nostaa samalle tasolle.

Tällä hetkellä kotihoidossa on suuria ongelmia, eikä perusterveydenhuolto toimi toivotulla tavalla. Eliniän noustessa ja lääketieteen kehittyessä yhä iäkkäämpiä on mahdollista hoitaa laadukkaasti kotona, erimuotoisissa palvelu- ja hoitoyksiköissä sekä terveydenhuollon piirissä.

Asiakasmaksukatot yhdistettävä

OECD:n vertailun mukaan asiakasmaksujen ja muun yksityisen rahoituksen osuus terveydenhuollon maksuissa on Suomessa korkeampi kuin muissa Pohjois- ja Länsi-Euroopan maissa.

Asiakkailla on nyt kolme korkeaa maksukattoa: terveysterveystoimet, lääkkeet ja Kela-matkat. Ikäihmiset käyttävät muuta väestöä enemmän terveystoimien

veluita, jolloin korkeat maksukatot ja omavastuut rasittavat heidän talouttaan muuta väestöä enemmän.

Ikäihmisten taloudelliseen tilanteeseen voidaan vaikuttaa alentamalla asiakasmaksuja ja vaikuttamalla lääkekorvauksiin.

Toivomme eduskunnan käsittelyssä olevan lakiesityksen sote-palveluiden asiakasmaksuista etenevän nopeasti. Kalerivuosittain tapahtuvan jaksotuksen sijaan voitaisiin ottaa käyttöön liukuva 12 kuukauden jakso.

Osa kansalaisista ajautuu taloudelliseen ahdinkoon korkeiden sote-maksujen vuoksi. Voimassa oleva asiakasmaksulaki antaa kunnalle harkinnanvaraisen mahdollisuuden alentaa asiakasmaksua tai jättää maksun kokonaan perimättä. Lain tunnettuutta pitää parantaa. Tarvittaessa asiakasmaksulain velvoittavuutta pitää vahvistaa.

Lain soveltaminen tulisi olla ensisijainen suhteessa toimeentulotuen hakemiseen. Osa eläkeläisistä säästää terveyskuluistaan selviytyäkseen muista menoista. Näin ei asia saisi olla.

Ehdotamme, että palvelu-, matka-, ja lääkemaksukatot yhdistetään yhdeksi maksukatoksi, jonka taso on korkeintaan kuukaudessa maksettavan takuueläkkeen suuruinen.

Kotona asumista tuettava

Vanhusväestön kasvu lisää kotiin tuotavien palveluiden tarvetta. Mielestämme ikääntyneiden suomalaisten itsestä asumista omassa kodissaan voidaan tukea kotitalousvähennyksellä uudistamalla. Samalla tuetaan kotimaista työllisyyttä.

EETU ry:n mielestä kotitalousvähennysoi-

EKL:n ja Eläkeläiset ry:n yhteislausunto sotesta

Sote-uudistus tarvitaan palveluiden parantamiseksi ja yhdenvertaisuuden lisäämiseksi maassamme. Uudistuksen lähtökohtana on oltava laadukkaammat palvelut ja ihmisten yhdenvertaisuus, ei kustannussäästöt sinänsä, toteavat Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry ja Eläkeläiset ry yhteisessä lausunnossaan 22.9.

Uudistus ei yksin riitä ratkaisemaan ihmisten eriarvoisuutta palveluiden edessä. Sen täydennykseksi tarvitaan muuta lainsäädäntöä, jolla poistetaan ihmisten taloudellisesta asemasta, sosiaalisesta taustasta sekä asuinpaikasta johtuvaa eriarvoisuutta.

Taloudellisen ja sosiaalisen eriarvoisuuden vähentämiseksi tarvitaan askaskmaksujen ja omavastuiden alentamista, lääkekorvausten parantamista, sekä hoitotarpeen ja palvelusuunnitelmien laajentamista ihmisten subjektiivisena oikeutena.

Myönteistä sote-lakiesitysluonnoksessa on EKL:n ja Eläkeläiset ry:n mukaan mm. se, että palvelujen järjestämistä ja tuottamista ei ole vahvasti erotettu,

vaan pääpaino on maakuntien omalla julkisella palvelutuotannolla. Palvelutuotanto on varmistettava kaikissa oloissa, myös yhteiskunnallisissa poikkeusoloissa (kuten covid-19-pandemia), sekä yksityisten palveluntuottajien ajautuessa talousvaikeuksiin tai konkurssiin. Sotepalvelut on tästäkin syystä säilytettävä pääosin julkisena tuotantona.

Ikääntyvässä Suomessa tulee myös varmistaa peruspalvelujen yhdenvertainen saatavuus kaikkialla maassa. Ikääntyvillä on oltava yhtäläiset, tasa-arvoiset ja toimivat mahdollisuudet saada sote- ja muut lähipalvelut riittävän läheltä ja hyvien kulkuyhteyksien päästä. Erityisesti harvaan asutuissa maakunnissa ja kunnissa tulee

keuden leikkaus on peruttava ja vähennys on palautettava vuoden 2019 tasolle. Yli 75-vuotiaille kotitalousvähennys voitaisiin myöntää korotettuna. Toteutuessaan ehdotuksella olisi monia ennaltaehkäiseviä vaikutuksia, mm. kotipalveluiden käytön lisääntymisen ja palveluasumisen lykkääntymisen myötä.

Pienituloiset eläkeläiset eivät voi tällä hetkellä hyödyntää vähennystä, koska heille ei tule maksettavaksi veroa, josta vähennys tehdään. Kotitalousvähennystä vastaava tuki tulisi maksaa suorana avustuksena niille, jotka eivät voi tehdä vähennystä verosta.

Muut asumiskulut ja esteettömät ratkaisut

Asuminen muodostaa jo nyt merkittävän osan kotitalouksien kuluista, erityisesti yksinasuvilla eläkeläisillä. Eläkeläisten

toimeentuloa arvioitaessa onkin otettava huomioon kiinteistöveron vaikutus asumiskuluihin kasvukeskuksissa, joissa asuminen on muutenkin kalliimpaa.

Suomessa on paljon 1950- ja 1970-lukujen välillä rakennettuja kerrostaloja, joihin kohdistuu jo nyt paljon korjausvelkaa. Hallitusohjelmassa on luvattu edistää esteettömyyttä hissi- ja esteettömyysavustuksilla.

Hallituksen tulee laatia vuoden 2020 loppuun mennessä tavoitteellinen kahdeksan vuoden kehittämissuunnitelma, joka perustuu asuntopolitiikan selvittämiseen ja kehittämiskohteisiin.

Hallitus on luvannut laatia poikkihallinnollisen ikäohjelman yhteistyössä eri ministeriöiden, kuntien, kolmannen sektorin ja muiden tahojen kanssa.

Lopuksi muistutamme, että esteettömiin palve-

//

Myönteistä sote-lakiesitysluonnoksessa on EKL:n ja Eläkeläiset ry:n mukaan mm. se, että palvelujen järjestämistä ja tuottamista ei ole vahvasti erotettu."

luoda uusia palvelujen järjestämistapoja täydentämään tärkeitä lähipalveluja, Eläkeläiset ry ja EKL ry lausuvat.

Lausunto on luettavissa kokonaisuudessaan:
www ekl fi/site/assets/files/5853/sote_yhteislausunto ekl ry ja elakelaiset ry.pdf

luihin lukeutuvat mm. liikunta- ja kulttuuripalvelut, jotka ovat ikääntyneiden vireyden ja hyvinvoinnin kannalta tärkeitä. Hyvinvointi ja mahdollisuus osallistua kuuluvat kaikille.

Lue kannanotto kokonaisuudessaan:
www.eetury.fi/eetun_tunnus/lausunnot_ja_kannanotot/

MIKÄ EETU?

Eläkeläisliittojen etujärjestö EETU ry on kuuden valtakunnallisen eläkeläisjärjestön yhteistyöelin. Sen jäsenjärjestöt ovat Eläkeläisliitto, Eläkeläiset, Eläkkeensaajien Keskusliitto, Kansallinen senioriliitto, Kristillinen Eläkeläisliitto ja Svenska pensionärsförbundet. Järjestöjen yhteinen jäsenmäärä on 300 000. Vuonna 2020 puheenjohtajajärjestö on Svenska pensionärsförbundet.

EKL-tiedote 18.9.2020

Hallitus tahtoi ja keksi keinot

Eläkkeensaajien Keskusliitto EKL ry on tyytyväinen siihen, että hallitus löysi keinot turvata sosiaali- ja terveysjärjestöjen tekemää työtä ensi vuonna.

Rahapelitoiminnan tuottojen edunsaajille osoitetaan vuonna 2021 vuoden 2019 tuloutustasoa vastaava rahoitustaso. Kompensaatio, 347 miljoonaa euroa, rahoitetaan alentamalla arpajaisveroa kehysvaikutteisien budjetivaroin ja hyödyntämällä jakamattomien voittojen kokonaisuutta.

Rahapelitoiminnan tuottojen tuloutus jää arvioiden mukaan myös tulevina vuosina nykyistä alhaisemmaksi. Hallitus ilmoitti, että vuoden 2021 jälkeen kompensointia jatketaan, mutta jatkossa tuloutuksen alenemista ei ole mahdollista kompensoida täysimääräisesti. On varmasti kaikkien järjestöjen toive, että asiaan löytyy kestävä ratkaisu ensi vuoden aikana. Ensi vuoden osalta totean ennen budjettiriihtä antamaamme kannanottoa lainaten, että hallitus tahtoi ja keksi keinot, toteaa EKL:n puheenjohtaja **Simo Paasilta**.

Hallitus aloittaa monivuotisen hoito- ja palveluelvelan purkamiseen kohdentuvan sote-palveluiden saatavuutta tukevan uudistuskokonaisuuden valmistelun. Hallitus sioutuu purkamaan hoito- ja palveluelvelkaa 450 miljoonan euron kokonai-

suudella vuosina 2021–2023.

– Pidämme tätä erinomaisena asiana. Samoin kuin sitä, että hoitajamitotus saa ensi vuonna taas enemmän lihaa luitten päälle hallituksen satsatesa siihen 53 miljoonaa euroa, Paassilta jatkaa.

– Pettyneitä olemme siihen, ettei hallitus lähtenyt kehittämään kotitalousvähennystä esittämämme Sitran mallin mukaisesti ja nostamaan sen tasoa. Malli parantaisi pienituloisten eläkkeensaajien mahdollisuuksia valita hyvinvointiaan lisääviä palveluita omien tarpeitensa pohjalta ja lisäksi heidän ostovoimaansa. Lisäksi se hyvin toteutettuna tukisi yleistä tavoitetta, että ikääntyneen pitää voida asua omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. Kaupan päälle laajentaminen toisi myös lisää työtä maahamme, päättää puheenjohtaja Paassilta.

Ikävänä asiana EKL pitää myös sitä, että hallitus nostaa lämmityspolitoaineiden verotusta nettomääräisesti 105 miljoonalla eurolla vuoden 2021 alusta. Tämä lisää esimerkiksi öljylämmitteisessä asunnossa asuvien eläkkeensaajien asumiskustannuksia.

17. joulukuuta ilmestyy Eläkkeensaaja-lehden joulunumero!

Toimitukselliset aineistot 11.11. mennessä.

EKL-piireistä ovat vuorossa Kymen ja Varsinais-Suomen piirit.

Ilmoitusmyynti:

satu.valimaa@ekl.fi, 09 6126 8428

TEKNOLOGIATERVEISIÄ LAUREASTA

Oman intohimoharrasteen jakaminen netissä

Mikä harrastus tekee sinut iloiseksi? Mikä intohimon kohde saa sydämesi lyömään nopeammin? Monilla meistä on jokin sellainen osaamisalue, jossa meihin luotetaan. Kenties tiedät heti, keneltä kysyisit neuvoa, jos villasukan palmikkoneule tuottaisi hankaluuksia tai pohdit, onkohan ullakolta löytynyt vanha seteli arvokas.

Osaamisen lisäksi avoin kiinnostus asioihin on inspiroivaa. Lukupiiriin koontuvat erilaiset lukijat keskustelemaan yhdessä kirjan herättämistä ajatuksista. Samaa voi soveltaa elokuvaan ja taiteeseen.

Nykypäivän teknologia tarjoaa monia mahdollisuuksia osallistua ja verkostoitua. Lukupiirin jäsenet voivat nykypäivänä olla vaikka eri puolilla maailmaa ja kirjoneuleen salat voidaan opettaa internetissä yhtä hyvin kuin vierokäin samalla sohvalla istuen.

Ryhmä kokoaa kiinnostuneet yhteen

Sosiaalinen media, tuttuun kesken some, tarjoaa paljon mahdollisuuksia yhteydenpitoon ja kuulumisten vaihtoon. Verkostoitua voi omien tuttavuuksien lisäksi tietystä aiheesta kiinnostuneiden ihmisten kanssa.

Esimerkiksi Facebookissa on paljon ryhmiä eri teemoihin liittyen. Olitpa kiinnostunut posliininmaalauksesta, villasukkien kutomisesta hyväntekeväisyy-

teen, vanhoista amerikkalaisraudoista, lintubongauksesta, sisustamisesta tai vaikkapa perhokalastuksesta, aina löytyy samanhenkisten porukka, jossa voi keskustella, jakaa kokemuksia ja kysyä vinkkejä.

Lisäksi monelle asuinalueelle on perustettu mm. Facebookissa omia paikallisryhmiä, joihin liittyvät niin alueen nykyiset asukkaat kuin monet poismuuttaneetkin. Näissä ryhmissä jaetaan tietoa tapahtumista, haetaan infoa sekä jaetaan vaikkapa kuvia ja tietoa alueen historiasta. Yhteisöllisyyttä voi pitää yllä netin välityksellä.

Tässä muutama Facebook-ryhmä, joiden nimet herättävät mielenkiintoa ja kertovat ryhmän kiinnostuksen kohteista: Yhteiset sukujuuret – sukututkimus nykypäivän työkaluin, Suomen Luonnonvalokuvaajat ja Kirjallisuuden Ystävät. Tai miltä kuulostavat seuraavat ryhmät: Tiedeaiheet puujalkavitsit, Oman mummin reseptit ja Helsinki vanhoissa kuvissa? Jokaiselle löytyy jotakin, ja jos ei löydy, aina voi perustaa oman uuden ryhmän.

Mielenkiinnon kohteita kuvina: Pinterest ja Instagram

Jos olet löytänyt aiemmin mainitut yhteisöt ja sivustot, mutta sinun tekisi mieli tuottaa ikiomaa sisältöä muiden iloksi, vaihtoehtoja on runsaasti. Somessa voit perustaa oman tilin, eli verkkosivun tai -sivuston, harrastuksellesi. Ota oppia muilta samankaltaisilta sivuilta ja ryhdy rohkeasti jakamaan osaamistasi.

Ehkäpä seuraava suosittu kirjavinkkejä tai vanhoja kuvia jakava Instagram- tai Pinterest-tili on sinun ylläpitämäsi. Edellä mainituissa kuvapalveluissa keskeisessä roolissa ovat visuaalisesti kauniit kuvat.

Jos sinulta jo löytyy Instagram-tili, käy kurkkamassa esimerkiksi #kirjavinkki -hakusanalla aiheeseen liittyvät kuvat inspiroituaksesi seuraavasta luelämyksestä.

Sinustako bloggaaja?

Tietoa ja taitoa voi jakaa toisille erilaisilla mediaalustoilla. Eikä koskaan ole liian myöhäistä aloittaa,

sen todistaa ruotsalainen Dagny Carlsson, joka tunnetaan maailman vanhimpana bloggaajana. Hän aloitti kuulumistensa kirjoittamisen nettiin julkiseen blogiin 99-vuotiaana. Nyt 106-vuotias bloggaaja kirjoittelee kuulumisiaan edelleen lähes päivittäin.

Blogin voi perustaa maksuttomasti kuka tahansa. Blogissa voi kirjoittaa omasta elämästään yleisesti tai valita sille jonkin rajatun aiheen. Hyvien neuletai leivontaohjeiden pariin löytävät ihmiset ympäri Suomea tai koko maailmaa, kun taas sukutarinat voi jakaa suljetulla verkkosivulla niin, että vain oma suku tietää verkkosivun osoitteen.

Aina blogilla ei tarvitse olla tiettyä aihetta, se voi olla myös koko elämän kirjoja valottava teksti, joka sanoo: "Tällaista minun elämäni on". Olethan kuitenkin varovainen jakaessasi henkilökohtaisia tietoja, blogit ovat nimittäin julkisia sivuja internetissä.

Mitä blogin perustaminen sitten vaatii? Pohdi

Tässä muutama linkki mielenkiintoisiin blogeihin:

- ▶ Seniorin sessio -blogi: www.etlehti.fi/users/seniorin-sessio
- ▶ Dagny Carlsson (ruotsiksi): www.123minsida.se/Bojan/99578368
- ▶ Maijan pitämä Tietysissä iässä -blogi: www.etlehti.fi/users/maija
- ▶ Peppi kirjoittaa Mummojen metkuja -blogia: www.etlehti.fi/users/peppi
- ▶ Mummo lukee lapselle -blogi: mummoluuke.blogspot.com/
- ▶ Täältä löydät hyvän listauksen senioriblogeja: www.seniorinsilmin.net/senioriblogeja/
- ▶ Rouva Sanan blogissa on hyviä vinkkejä blogin perustamiseen: www.rouvasana.fi/kesan-2018-blogikirjoituskoulu-71-syyta-perustaa-blogi/
- ▶ Blogialustojen vertailua on tehty Kivempi-bloggissa: www.kivempiblogi.com/2016/08/blogialustat-vertailussa.html

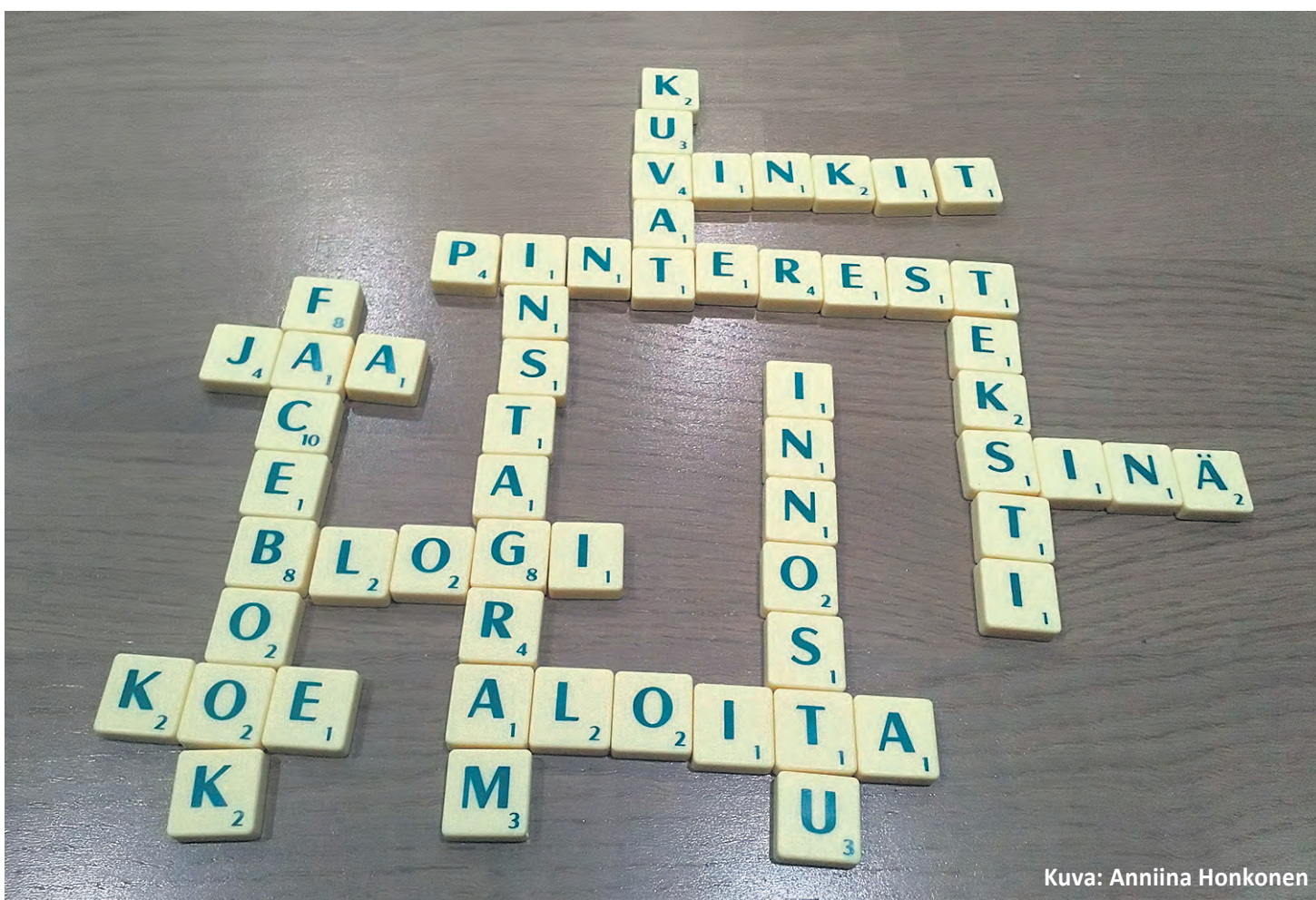
Kiinnostuitko Instagramin kuvapalvelusta?

- ▶ Näin seuraat ja teet itse Instagram-tarinoita: yle.fi/aihe/artikkeli/2018/03/28/digitreenit-nain-seuraat-ja-teet-itse-instagram-tarinoita
- ▶ Instagram-käyttöohjeet: yle.fi/aihe/artikkeli/2017/02/15/digitreenit-19-instagram-keskitykuviiin

ensin, miksi haluat perustaa blogin ja mistä aiheesta haluat kirjoittaa. Tämän jälkeen mieti, mille verkkoalustalle blogin perustat. Yksinkertaisimmillaan pääset alkuun, kun kirjoitat Googleen 'Miten perustan blogin'. Moni asiantuntija on kirjoittanut hyviä vinkkilistoja, jotka opastavat askel kerrallaan alkuun.

Bloggaaminen on pääsääntöisesti helppoa, ja jokainen voi tehdä julkaisuja omalla tavallaan. Haastavimmaksi tehtäväksi saatinkin osoittautua hyvän nimen keksiminen.

Tiina Leppäniemi & Anniina Honkonen, Laurea amk

Kuva: Anniina Honkonen

Nähdään myös ensi vuonna
vanhusneuvostopäivillä!

Kuva: Eero Kivinen.

Vanhusneuvostopäivillä puhuttiin yhteistyöstä ja tulevaisuudesta

Eläkkeensaajien Keskusliiton lokakuiset, maksuttomat Vanhusneuvostopäivät vietettiin jälleen Rajaniemessä 7.–9.10. Paikalle oli kokoontunut jäseniä ja vanhusneuvostoaktiiveja ympäri Suomea, kehittämään toimintaa ja lisäämään tietoisuutta vanhusneuvostojen toiminnasta, sen mahdollisuuksista ja tulevaisuudesta.

Päivien aikana vietettiin aikaa yhdessä myös virallisen ohjelman ohella saunoen ja nauttien Virtain järvimaisemista. Toimin päivien kouluttajana ensimmäistä kertaa eli paitsi minulle, myös monelle muulle sekä Rajaniemi että Vanhusneuvostopäivät olivat aivan uusi kokemus.

Paikalla oli toki myös useita vanhusneuvostokonkareita, joilta saatiin arvokasta kokemusta niin Vanhusneuvostopäivistä kuin vanhusneuvosto-toiminnasta yleensä.

Ensimmäisenä päivänä kuultiin etäyhteyden kautta Suvanto ry:n **Päivi Helakallion** esitys vanhusten kokemasta kaltoinkoittelusta. Voimakkaitakin reaktioita aiheuttanut teema puhutti koko päivien ajan. Itse esityksestä tuli voimakkaan positiivinen reaktio, koska vanhusten kokemaa kaltoinkoittelua on yleisyydestään ja moninaisuudestaan huolimatta asia, josta on ajoittain vaikea keskustella.

Samalla päästiin kokemaan kuluneen vuoden aikana tutuksi tullutta etäilyä, kun Helakallio ilmestyi paikalle videotykin kautta ja otti vastaan satojen kilometrien päästä kysymyksiä kiinnostuneilta osallistujilta.

Päivät jatkuivat esittelykierroksen jälkeen virittäytymällä tämänvuotiseen teemaan 'Yhteistoiminta vanhusneuvostoissa'. Aihealue kirvoitti ensimmäisen keskustelun, kun osallistujat laitettiin pohtimaan omia odotuksia, onnistumisia ja

pettymyksiäkin vanhusneuvostotyössään.

Ollaan ylpeitä saavutuksistamme!

Vanhusneuvostot nähtiin paikkana, jossa voi paitsi toimia vanhusten hyvinvoinnin puolesta, myös oman oppimisen ja kehittymisen areenana. Suomalaiseen tapaan omista onnistumisista ei paljoa ylpeilyä, vaan kaikki onnistumiset nähtiin toimivan yhteistyön tuloksina.

Alustajana kehotinkin kaikkia olemaan ylpeitä saavutuksistaan, sillä vanhusneuvostojen jäseninä osallistujat ovat omien kuntiensä ja asioidensa parhaita asiantuntijoita.

Ryhmätöissä osallistujat pääsivät pohtimaan toimintaa erilaisten ihmisten ja toimijoiden kanssa vanhusneuvostotyössään. Osallistujat kertoivat työstään haastavien vanhusneuvostokollegoiden, viranhaltijoiden tai päättäjien kanssa rakentavasti. Hyvän yhteistyön salaisu-

deksi nähtiin kyky tulla hankalienkin ihmisten kanssa toimeen.

Haasteina ei siis ole vain ikääntyneiden asema Suomessa, vaan myös eriävät näkemykset keinoista korjata tilannetta. Yhteistoiminta nähtiin päivien aikana ja jälkeenpäinkin olennaisena asiana, sillä kukaan ei ole vanhusneuvostossa tekemässä yksin, vaan yhdessä muiden kanssa. Jokainen osallistuja painotti tietenkin oman palon ja aktiivisuuden merkitystä, vaikka jokainen saavutus olisikin monen toimijan ansiota.

Hieman myös eläkeasioita

Päivien aikana osallistujille tuli myös tutuksi eläkeasioiden ajankohtaisaiheet, kuten ikääntyneiden määrän muutokset lähitulevaisuudessa, vanhusasiavaltuutetun toimien perustaminen tai liiton tavoitteet hallitusohjelmalle. Tämän ohella pohdittiin paljon tulevaisuutta, kun kes-

kusteluun nousi tuleva maakuntaudistus. Pohdimme yhdessä ja erikseen, miten vanhusneuvostot voisi tulevaisuudessa järjestää, olisiko tarvetta maakuntatason vanhusneuvostolle ja miten EKL voi tähän vaikuttamistyöhön antaa panoksia.

Kaiken aikaa pääsin päivien kouluttajana ihailevasti seuraamaan, kuinka eläkkeensaajien keskuudessa on niin suurta intoa ja kykyä työskennellä eri puolilla Suomea ikääntyneiden aseman parantamiseksi. Vanhusneuvostoissa tehdään arvokasta työtä jo nyt, joten neuvostojen asemaa tulee parantaa entisestään ja luoda puitteet oikeasti vaikuttavalle vanhusneuvostotyölle Hangosta Utsjoelle asti.

Seuraavat vanhusneuvostopäivät ovat jo suunnitteilla ensi vuoden lokakuulle, joten nähdään siellä tuolloin taas!

Eero Kivinen
liiton sosiaalipoliittinen
asiantuntija

Hymyile, olet Turvassa.

Soita 01019 5110,
varaa aika verkkotapaamiseen
tai osta heti turva.fi

 turva
vakuutusyhtiö

TYÖVÄENKIRJASTON YSTÄVÄT RY

pe 20.11. klo 18 Kapinarunoilta
la 21.11. klo 12–16.40 mukana Panu Rajala, Riina Katajavuori,
Karo Hämäläinen, Tapio Bergholm, Kai Ekholm, Jani Saxell, Miika
Nousiainen ja Ville Jankeri. Klo 17–18 Marx-keskustelua verkossa.
Tarkempi ohjelma: tyovaenkirjastonystavat.fi

STADIN TYÖVÄENKIRJALLISUUSPÄIVÄT 2020

Koronan vuoksi rajoitettu osallistujamäärä: ilmoittaudu perinne@tyovaenperinne.fi
Striimataan, osoite [youtube.com/tyovaki](https://www.youtube.com/tyovaki)

TYÖVÄENLIIKKEEN KIRJASTO, Sörnäisten rantatie 25, Helsinki
Järjestäjät: Työväenkirjaston ystävät ja Työväenliikkeen kirjasto

VARMUUSALUSASUT
apu virtsankarkailuun

- 100% puuvillaa
- kestotuotteet: yli 200 pesukertaa!
- myös muoviset suojaohousut

Patja- ja tyynysuojat
Lonkkasuojahousut

Tilaa ilmainen paperiesite!
0400 223 446
MYÖS PUHELINMYNTTI!

DIVISA

Helpompaa huomiseen.

verkkokauppa: www.divisa.fi

Jalat turvoksissa? Vaikea löytää kenkiä?

Tilaa
ilmainen
esite!

pumpulin pehmeät, höyhenen kevyet

PIRKA ERITYISKENGÄT

Erikoislevät PIRKA TALVIKENGÄT

PIRKA-KENKÄ OY 03 334 1951 • pirka-kenka.com

KYLPIYLÄ
HOTELLI
RAUHALAHTI

JOULUKSI RAUHALAHTIEN

WANHAN AJAN JOULU 3 VRK 370 € / HLÖ / 2 HH

Hinta sis. majoituksen 3 vrk 23.-26.12.2020, kylpylän ja kuntosalin vapaan käytön, monipuolisen jouluohtelun ja ruokailut. Lisävrk puolihoidolla 51 € / hlö / 2 hh. Eläkeläisalennus -10 %.

TUNNELMIA 3 VRK 174 € / HLÖ / 2 HH

Hinta sis. majoituksen 3 vrk, päivälliset, kylpylän, kuntosalin. Tarjous voimassa 16.11.-20.12.2020.

Kylpylahotelli Rauhalhti, Katiskaniementie 8, KUOPIO, P. 030 608 30, rauhalahti.fi
PUHELUN HINTA: Lankapuhelimesta 0,032 €/min. + 0,0835 €/puhelu, matkapuhelimesta 0,192 €/min sis. alv 24 %.

Leena-Maijan

KIRJASTOSSA

Leena-Maija Tuominen

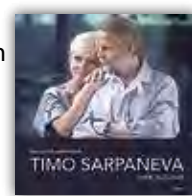
Pikkutyttöjen varttumista ja keski-ikäisten miesten ahdinkoa

■ Yhdysvaltalaisen **Delia Owensin** esikoisromaanini *Suon villi laulu* (suom. Maria

Lyytinen, WSOY 2020, 416 s.) on lumoava romaani. Kirjailija on asunut yli kaksikymmentä vuotta Afrikassa ja tutkinut Afrikan villieläimiä. Kirjassa eletään Yhdysvalloissa Pohjois-Carolinan marskimaila ja rämesoilla. Marskimaa on veden alla olevaa lietemaata ja rämesuo on puista suota. Romaanin päähenkilö Kya Clark on 7-vuotias vuonna 1952, kun äiti jättää perheensä ja tyttö jää soiden keskelle veljen ja juopon isän kanssa. Kun veli lähtee, tyttö joutuu pitämään itse huolta itsestään. Koulu ei ole häntä varten eikä ympäröivä yhteiskunta. Vain musta kauppiaspariskunta, joka myy ruokaa ja polttoainetta veneisiin, uskaltaa auttaa Kyaa. Lähempää tuttavuutta Kya tekee vain kahden pojan kanssa. Kyan kasvukertomuksen ohella kirja on myös kertomus murhasta, josta Kyaa epäillään: rämelikka on yhteisön mielestä syyllinen. Owens kertoo kaiken kuulaasti, jopa lumoavasti. Vaikka tarina on karu, romaani on salaperäisellä tavalla kaunis.

■ **Marjatta Sarpaneva** on kirjoittanut hienon elämäkerran miehestään Timo Sarpanevasta (1926–2006). *Timo Sarpaneva, Taide ja elämä* (Tammi 2020, 303 s.) on matka taiteilijan yksityiselämään, luomisvoimaan, taiteeseen ja maineeseen. Iahduuttavan seikkaperäisesti Marjatta Sarpaneva kuvaa sitä työtä, mitä miehensä Timo teki lasitehtaiden taitavien lasinpuhaltajien kanssa. Marjatta piirsi vuosikausia miehensä työt puhtaaksi, joten hän todella tietää, miten monien mutkien takana useasti taiteilijan luomusten toteuttaminen oli. Kirjan teksti on välillä hyvin henkilökohtaista ja ihailevaa, välillä analyttisen asiallista. Kirjan kuvitus on upeaa. Hieno lahjakirja suomalaisesta muotolusta kiinnostuneelle.

■ **Kjell Westön** miehet ovat hänen uusimmassa romaanissa *Tritonus* (suom. Laura Beck, Otava 336 s.) liki kuusikymppisiä, elämässään eksyneitä ja

yksinäisiä. Yksinäisyys on suhteellista, kun kapellimestari matkaa pitkin maailmaa, on ihailijoiden ja kollegojen ympäröimä, mutta ei viihdy missään. Häntä ollaan vaatimassa tiille siitä, mitä hän on vuosien varrella tehnyt lukemattomille naisille työyhteisössään. Nyt hän joutuu hyväksymään sen, että nuori ja kaunis rakastajatar löytää uuden kumppanin. Kaiken piti muuttua paremmaksi, kun hieno talo valmistuu saaristoon. Kapellimestari tutustuu naapuriinsa ja tämän Rainbow-bändiin. Samalla tavalla kuin miesten elämä on välillä irrallaan vähän kaikesta, on romaanissa irtonaisuutta ja ilmapuutta. Hienoa, että Westö kirjoittaa muustakin kuin nuorten ihmisten haikailusta.

■ **Joel Haahtelan** *Hengittämisen taidon* (Otava 2020, 176 s.) tarina alkaa siitä, kun suomalainen nuori nainen on opiskelijavaihdossa Kreikassa 1990-luvun alussa. Ateenan kansalliskirjastossa hän tutustuu lopputentteihinsä valmistautuvaan nuoreen mieheen. He rakastuvat ja asettuvat asumaan Suomeen. Mies ei koskaan sopeudu, vaan sairastuu psyykkisesti ja ratkaisee kaiken lähtemällä pois. Ikävöimään jää 10-vuotias poika. "Suljin isän mielestäni pois, mutta ei hän silti hävinnyt, vaan muuttui varjoksi, jolla ei ollut nimeä. Varjo koostui häpeästä, syillisyydestä tai epätoivosta, ja muuttui vähitellen kyteväksi vihaksi." 24-vuotiaana poika lähtee etsimään isää. Poika päätyy pienelle saarelle, jossa on luostari ja yksi asukkaista hänen isänsä. Saaren iäkäs munkki on kuolemansairas. Poika tutustuu vähitellen munkin elämään, loputtomiin rukouksiin, pieniin askareisiin, elämän tarkoituksellisuuteen. Kirja on lukijallekin hieno retki elämän tarkoitukseen. Haahtelan pienoisoromaanin yllättävät ja ihastuttavat, ovat upeita.

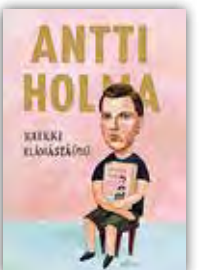

■ **Raija Orasen** *Toinen mies – Risto Ryti* (Otava 2020, 311 s.) on yhtä kiinnostava ja kiehtova, kuin hänen monet aikaisemmat

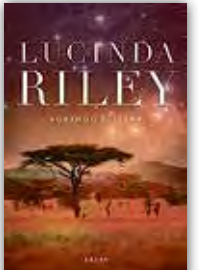
suurmiehistä kirjoittamansa romaanit. Kirjassa presidentti Risto Ryti muistelee elämänsä, samanlaisella yksinpuhelulla kuin Mauno Koivisto Orasen Manu-romaanissa. Tietysti kirjan hengen mukaisesti Ryti selittää asiat niin kuin hän ne koki. Osan päätöksistä hän myöntää tehneensä vastoin omaa vakaumustaan pelastaakseen isänmaansa. Hieman ylitseampulta tuntuu Orasen tarve korostaa, miten rakastunut Ryti oli vaimoonsa Gerdaan, nämä asiat elämää kokenut lukija osaa lukea rivien välistäkin.

■ Välillä on hyvä hypätä pois mukavuusalueeltaan – yksi nykyajan ilmaisuista. Tähän tarjoaa **Antti Holman** *Kaikki elämästäni* (Otava 2020, 215 s.) oivallisen mahdollisuuden. Holma oli minulle uusi tuttavuus. Hänen hulvaton kertomistapansa ihastuttaa. Hän on hyvin epäsovinainen ja kertoo kaikista elämään liittyvästä mutkattomasti ja sumeilematta. Kirjaa lukiessa (oikeastaan kuunneltaessa) nauroin moneen kertaan.

■ **Lucinda Riley** *Auringon tytär* (Bazar 2020, 912 s.) sen sijaan on rakenteeltaan ja osin sisällöltään tuttua kirjailijan viidestä aiemmasta, seitsemästä adoptoidusta sisaruksesta kertovasta kirjasta. Romaanit ovat hyvin elokuvamaisia. Olen nähnyt Maasai-heimoon kuuluvien miesten ja naisten liikkuvan Tansaniassa ja lukiessani näin heidän uljaat olemuksensa silmissäni kirjailijan kuvailemina, ihan kuin New Yorkin Keskuspuiston aamuaurion valossa. Auringon tyttäressä on tuttuun tapaan yllättäviä käänteitä ja kohtaloita. Kuvankaunis huippumalli Elektra ei olisi koskaan päätenyt Genevejärven rannalle, vaan olisi kasvanut slummeissa. Riley on tarinankirjoittaja parhaimmillaan.

Mainostilavaraukset puh. 045 110 4122

Eläkkeensaaja-lehden toimitusneuvoston jäsen on myös oman EKL-piirinsä tiedottaja

Juttusarjassa esitetään pari kysymystä EKL-piirien tiedottajille, jotka kuuluvat myös Eläkkeensaaja-lehden toimitusneuvostoon. Tässä numerossa esitellään Juhani Tapio ja Pekka Valkonen.

1 Kuka olet, miten tulit mukaan EKL-toimintaan ja onko sinulla ollut työelämäkokemuksistasi tukea viestintäasioiden hoidossa?

2 Miten koet voivasi vaikuttaa piiritasolla ja omassa yhdistyksessäsi siihen, miten tieto kulkee esim. hallinnolta jäsenistölle ja toisin päin? Mitä mahdollisesti uusia toimenpiteitä teillä tulee käyttöön tänä vuonna?

3 Mihin suuntaan haluaisit viedä jäsenlehteä tulevaisuudessa?

4 Eläkkeensaajat ovat tunnetusti kiireistä väkeä. Millä keinoin lataat akkujasi eli huolehdit jaksamisestasi ja siitä, että löydät arjesta niitä tuiki tärkeitä ilonaiheita?

LAPIN PIIRI

JUHANI TAPIO

1 Olen Juhani Tapio, 68, Torniossa. Tutustuin Tornion Eläkkeensaajien edustajiin Tornion sos.dem. työväenyhdistyksen toiminnassa ja tulin sitä kautta EKL:n toimintaan. Toimittajana olen työskennellyt 43 vuotta.

2 Piiritasolla tehtäviini tiedottajana kuuluu piirin ulkoinen tiedottaminen kuten julkilausumaluonnosten teko hallintoelimille sekä kannanottojen stilisointi ja jakelu julkisuuteen. Vastuullani on myös Eläkkeensaaja-lehden piirisivujen aineiston tuottaminen. Lisäksi avustan kaikkia Lapin piirin alueella toimivia EKL-yhdistyksiä

tiedottamisessa. Olen yksi oman yhdistykseni kotisivujen päivittäjästä.

3 Toivoisin ehkä vielä nykyistä enemmän juttuja yhteiskunnallisesti kiinnostavista aiheista, jotka koskettavat myös eläkkeensaajia. Piirisivuilla voisivat pääjutut olla muutakin kuin sisäpiirin aiheita. Yhdistysten toiminnan esittelyt, ellei niissä ole laajemmin kiinnostavaa näkökulmaa, voisivat olla lyhyitä kainalojuttuja, koska toiminta useimmissa yhdistyksissä on pitkälti samanlaista.

4 Paras akkujen lataamisen paikka minulla on Lapissa erämaajärven rannalla oleva mökki ja puuhailu siellä. Kotioiloissa lenkkeily ja Tornion kaupungin järjestämä soveltava liikunta riittävät kuntoiluun, ja lukeminen sekä järjestötyö mielen virkistymiseen. Ilonaiheita löytyy tietysti myös perhepiiristä.

KYMEN PIIRI

PEKKA VALKONEN

1 Olen Pekka Valkonen, 71, ja asustelen vaimoni kanssa Kouvolassa, Anjalan 'kaupunginosassa'. Toimin Inkeröisten-Anjalan Eläkkeensaajien varapj:nä ja taloudenhoitajana, vastuulla on myös matkailu ja tapahtumat. Piirissä olen hallituksen varapj. sekä tiedottaja (vt). Töissä ollessani toimin ammatti-

osaston puheenjohtajana ja pääluottamusmiehenä, jolloin tuli hieman kokemusta viestinnän hoitamisesta, joskus jopa kantapään kautta.

2 Mahdollisuudet vaikuttaa tiedonkulkuun piiritasolla on minulle vielä varsin hakusessa jo nykyisen koronatilanteenkin takia. Mahdollisuuksia toki on, mutta tekijät voivat aina vaihtua. Oman yhdistyksen viestintää olen yrittänyt pitää esillä kotisivujen hoitajana parhaan kykyni mukaan. Tiedonkulku on alue, joka ei kokemukseni mukaan toimi koskaan riittävästi hyvin. Yhdistyksen tiedotus pelaa pitkälti sihteerin varassa.

3 Nykyisellä tietämykselläni ja taidoillani en oikein pysty esittämään lehdestä mitään muutettavaksi. Mielestäni lehtemme täyttää hyvin sille asetetut kriteerit. Mikään ei tietenkään ole täydellistä, joten parannettavaa aina löytyy.

4 Asun maalla, joten jos ongelmat alkavat painaa, niin lähden ladon takaa lähimetsään kävelemään. Siellä kyllä haihtuvat synkeätkin ajatukset. Jos tämä ei riitä, voin tontilla kaivaa vaikka ojaa muutaman metrin, niin johan helpottaa. Tyttären 7-vuotias poika antaa kylä ilonaiheita papalle ja itselleen voittamalla 'frispee'-kissan tiukan mittelön jälkeen.

In memoriam

Pirkko-Liisa Vanhala

EKL:n historiaan pysyvän jäljen jättänyt Pirkko-Liisa Vanhala (28.7.1931–4.10.2020) menehtyi vakavaan sairauteen. Hänet muistetaan utterana yhdistysaktiivina, joka mediassakin otti usein kantaa ikäihmisten oikeuksien puolustajana.

Pirkko-Liisa Vanhalalle järjestötyö oli elämäntapa ja kunnia-asia.

Pirkko-Liisa sanoi aina olleensa järjestöihminen. Kun hän vakavasti sairastuttuaan joutui jo alle 40-vuotiaana jättämään työelämän, astui järjestötyö tilalle. Siitä tuli elämäntapa, joka antoi hänelle lukuisia ystäviä sekä virikkeellisen ja monipuolisen harrastustoiminnan.

Pirkko-Liisa oli EKL:n hallituksen jäsenenä kaksi liittokokousta eli vuosina 1996–2002 sekä Varsinais-Suomen piirin sihteerinä 1989–1994 ja puheenjohtajana 1995–2001. Hän oli myös yksi Ikinuorten Eläkkeensaajien (alun perin Turun alueen ravintolaväen Ikinuoret) perustajajäsenistä. Ikinuorissa Pirkko-Liisa toimi sihteerinä 1983–1988, varapuheenjohtajana 1990 ja puheenjohtajana 1991–2000 sekä 2005–2014. Monet muistavat hänet myös lukuisten retkien, matkojen ja kuntolomien tarmokkaana vetäjänä.

Yhdistystoiminnassa Pirkko-Liisaa arvostettiin suunnannäyttäjänä ja kannustajana. Hän teki kaikkensa saadakseen ikäihmiset yhteen ja pois kotoa yksinäisyydestä.

Hotelli- ja ravintolohenkilökunnan liitto HRHL ry palkitsi hänet hopeisella ansiomerkillä 1983 ja kultaisella ansiomerkillä 1993.

Myös Eläkkeensaajien Keskusliitto tunnusti moneen otteeseen Pirkko-Liisan erinomaisen työn ja sitoutumisen eläkkeensaajien hyväksi. Siitä osoituksena hänelle myönnettiin liiton kultainen ansiomerkki 1991, liiton suuransiomerkki 1999 ja liiton tunnustusmitali 2002.

Pirkko-Liisa kutsuttiin EKL:n kunniajäseneksi 2008, EKL:n Varsinais-Suomen piirin kunniapuheenjohtajaksi 2009 ja Ikinuorten Eläkkeensaajien kunniapuheenjohtajaksi 2015. Hänet palkittiin myös EKL:n Varsinais-Suomen piirin myöntämällä hopeisella ansiomerkillä 1989.

Monet koettelemukset elämän varrella kasvattivat Pirkko-Liisasta sitkeän ja määrättahtaisen naisen, joka ei antanut periksi vaikeammisakaan tilanteissa. Juuri ennen kuolemaansa hän sanoi eläneensä täysipainoista ja rikasta elämää.

Sirpa Vanhala

EKL:n Varsinais-Suomen piirin tiedottaja

Leslie Bricusse – Steve Cudden – Frank Wildhorn

JEKYLL & HYDE

Upea suurmusikaali

OHJAUS Jukka Keinonen

”Täyttä timanttia koko esitys lavastuksesta ja puvustuksesta puhumattakaan. Parasta Lahdessa pitkään aikaan!”
– KATSOJAPALAUTETTA

KEVÄÄN ESITYKSET TULEVAT MYYNTIIN 12.11.
Kysy ryhmäeduista ryhmämyynnistä!

Lippumyymälä 0600 30 5757 (1,53€/min+pvm)
lktliput@lahti.fi • www.lippu.fi
Ryhmämyynti (03) 752 6000 / lktryhmat@lahti.fi
Väliaikatarjoilut (03) 7826 474
www.lahdenkaupunginteatteri.fi

Terveenä loppuelämän?
Yksilöllisiä terveyden edistämisen ratkaisuja.
Etävastaanotto/ kotikäynnit
Turussa.
Jasmin Aallontie
Terveydenhoitaja
Terveystieteiden maisteri
www.jasminaallontie.fi
040 221 0092

TEATTERIKÄRPÄSENÄ KATOSSA

Oletko nähnyt
näytelmän,
josta haluaisit
kertoa muillekin?

Lähetä teatteriarviosi osoitteeseen:
ulla.wallinsalo@ekl.fi

Helsingin Kaupungin-teatterin Pienen näyttämön *Punaorvot* on koskettava esitys vaietusta asiasta. Anneli Kannon ja Lauri Maijalan kirjoittama ja Lauri Maijalan ohjaama näytelmä kertoo vuoden 1918 jälkeen orvoksi jääneistä lapsista, jotka 'pelastettiin' Pohjanmaalle. Sillä niin kauan, kun on kertomatoma tarinoita, vaietuja suita ja hautaan vietyä häpeää, on teatterilla tehtävä, paikka ja merkitys tässä yhteiskunnassa. Esitys on räväkkää ja mieltä liikuttavaa teatteria. Miten ja miksi tällaista tapahtui? Miksi nuoresta 12-vuotiaasta työstä tehtiin Pohjanmaalla työjuhta? Omahyväinen isäntä ja emäntä kokivat olevansa oikealla asialla. Koteja kodittomille lapsille -järjestössä päätettiin pelastaa punaorvot, pois punikkien vaikutuspiiristä. Uusissa kodeissa lapsista kasvaisi kuuliaisia ja isänmaallisia kansalaisia. Jokainen sai punaorvon leiman. Näytelmässä loistavat Ella Mettänen äitinä, Wenla Reimaluoto

perheen vanhimpana tyttärenä ja Anna Böhm pikku-Ilona, joka sai kasvattajikseen rakastavat ikääntyneet sisarukset. Hienoa työtä tekevät myös Antti Autio perheen poikana, Miika Laakso isänä, Kari Mattila monissa rooleissa ja Riikka Havukainen naapurina. Janne Vasaman lavastus, Tiina Kaukasen puvustus ja Alekski Sauran sävellykset ja äänityö täydensivät esitystä hienosti. Vaikka korona-aikamme ei ole verrattavissa vuoden 1918 tapahtumiin, on *Punaorvot* ajankohtainen näytelmä. Se pakottaa ajattelemaan, mitä on se hyvä, mitä me luulemme tekevämme.

Suomen Kansallisteatterin Vallilan näyttämöllä *Tuohtumus*-näytelmää esitetään entisessä konehallissa. Karu ympäristö on saanut lavastajan ja videosuunnittelijan loihtimaan näyttämölle milloin kodin, ravintolan, vanhusten hoitolaitoksen, siunauskappelin. Näissä tiloissa neljä ihmistä selvittää välejään. Isä (Jukka-Pekka Palo) on kuolemansairas, toinen tyttäristä, Solveig (Sari Puumalainen) tekee uraa vaativassa työssään, toimittajatyttö (Anna-Maija Tuokko) on palannut maailmalta kotiin ja käpertynyt omaan ahdinkoonsa. Toimittajalla on tytär, jota täti on hoitanut enemmän kuin äiti. Marina Meinanderin ja Kirsi Porkan kirjoittama ja ohjaama näytelmä on ravisteleva retki aikamme kahteen suureen asiaan: työelämän nyrjähtäneet käytännöt ja some-maailman raadollisuus. Näytelmässä työssä ollaan vanhusten hoitolaitoksessa. Hoidon perustana olevat iskulauseet heijastetaan seinälle, ne tulvivat monitoreista ja ympäröivät katsojan. Solveig on vaihtanut alaa ja puhkuu intoa uudistaa hoitomenetelmiä ja koko laitoksen toimintaa. Henkilökunta ei lähde mukaan hänen muutoksiinsa.

Sari Puumalainen
Kansallisteatterin
näytelmässä
Tuohtumus.

Kuva: Katri Naukkarinen.

Esimiehet vaihtuvat tiuhaan ja myös menetelmät ja tavoitteet, työntekijät eivät jaksaa alituista epävarmuutta. Mis-sähän raossa mahtoivat olla hoidettavat? Toimittaja on joutunut melko viattomien kannanottojensa takia nettikiusaajan uhriksi. Tyttöjen isä yrittää ymmärtää molempien naisten ajatusten kulkua ja tekemisiä. Aikuisten keskinäinen sanailu kääntyy tarpeettoman usein huutamiseksi. Vai oliko tarkoitus ilmentää huutamisella kyvyttömyyttä me kuulla, mitä toinen yrittää sanoa? *Tuohtumus* on upea näytelmä tästä ajasta tähän aikaan. Kipeistäkin asioista voidaan puhua ilman ahdistamista ja mustamaalaamista.

Sari Puumalainen saa vietää 25-vuotistaiteilijajuhlansa hänelle hienosti sopivassa hienossa näytelmässä.

Vallilan näyttämötilassa katto on korkealla ja seinät leveällä. Oli kerrankin hauska seurata näyttämömiesten saumatonta, oikein ajoitettua yhteistyötä.

Tampereen Työväen Teatterin katsomossa on selkeästi merkitty, millä paikoilla saa istua ja kerrotaan, miten teatterilla tulee toimia

vastuullisesti. Turvavälit pysyvät.

Teatterit tekevät entistä enemmän yhteistyötä. Nyt *Kinky Boots* ihastuttaa Tampereella. Kaiken perustana on Geoff Deanan ja Tim Firtin käsikirjoittama elokuva. Ohjaaja on Tampereella kuten aiemmin Helsingissäkin, Samuel Harjanne. Konkurssin partaalla olevan kenkätehtaan omistaja pitää itsestään selvänä, että poika jatkaa aikanaan tehtaan johtamista. Nuori mies karistaa paikkakunnan pölyt ja kenkätehtaan hajut harteiltaan ja lähtee opiskelemaan. Isä menehtyy ja poika Charles (Petrus Kähkönen) palaa tehtaalta sulkeakseen sen. Sattumalta hän saa paikallisessa kapakassa esiintyvältä drag-taiteilijalta Lolalta (Lauri Mikkola) idean uudesta tuotteesta. Tarvitaan piikkikorkkoisia reiteen ulottuvia saappaita. Lopetusuhan alla tehtaan työntekijät ovat valmiita venymään vaikka mihin. Musikaali pakottaa ajattelemaan, miksi emme voi hyväksyä toinen toisiamme sellaisina kuin olemme.

Tampereen esitys on vielä riehakkaampi ja menevämpi kuin Helsingissä. Tanssijat ovat huikean taitavia. Kaikki on kohdallaan, jopa katsomo

tempautui mukaan jakaen suosionosoituksia tuon tuosta.

Leena-Maija Tuominen

Tampereen Työväen Teatterissa sai *Mielensäpahoittaja Eskorttia* etsimässä ensi-iltaa 22.9., koronatilanteesta huolimatta. Tuomas Kyrön kirjan pohjalta aiemmin TTT:ssä esitetyt näytelmät *Mielensäpahoittaja ja poika* ja *Mielensäpahoittajan Suomi* keräsivät huikean määrän katsojia, nyt varmasti käy samoin. Kaksikko Esko Roine ja Aimo Räsänen ei katsojiaan petä.

Mielensäpahoittajan (Roine) vaimo makaa sairaalassa ja talon isäntä itse on menettänyt ajokorttinsa. Ukon pojat ovat menneet myymään isän rakkaan, vanhan Eskortin vuosimallia -72, rahapullassaan. "Eihän ukko enää autoa tarvi". Saatuaan kuitenkin ajokorttinsa takaisin, päättää ukko lähteä hankkimaan uutta Eskorttia Saksasta ja päätyy siellä monen mutkan kautta Sisarten majataloon. Siellä hän tutustuu Ireneen, hämmästyttävän monitaitoiseen naiseen. "Kyllä en mitenkään voi nukkua

Helsingin Kaupungin-teatterin Punaorvoissa Wenla Reimaluoto ja Ella Mettänen.
Kuva: Stefan Bremer.

TTT:n Mielensäpahoittaja Eskorttia etsimässä -ilottelussa Aimo Räsänen ja Esko Roine. Valokuva Kari Sunnari.

Inkerin kanssa vierekkäin.” Saksassa asuva veli Tarmo (Räsänen, yhdessä monista rooleistaan) ilmestyy kuvaan ja lähtee mukaan autokoupoille, samoin Irene. Monien mielenkiintoisten tapahtumien lomaan mahtuu vanhan miehen, keskuudessamme lähes ikonisoituneen, filosofisia ajatelmia nykypäivästä, vanhustenhoidosta, olemassaolosta, lasten tarpeista, sisarusuhteista, ystävyyydestä, epärehellisydestä ja luottamuksesta. Näytelmän käsikirjoitus on Seija Holman ja ohjaus Aimo Räsänen.

Sirkka-Liisa Kaonpää

Teatterituotantojen syksyn teatterisesonki jatkuu! TV:stä tuttu Minna Kivelä on mukana jännitystä, romantiikkaa ja huumoria tiikkuvasa vanhainkotikomediassa *Sylvi ja huru-ukot*. Näytelmä jatkaa suuren suosion saaneita esityksiä Kuopiossa Hotelli IsoValkeisen Lampisalissa. Harmaahapsien pelikenttä põlisee, kun papparaiset Eero ja Kauko ottavat mittaa toisistaan. Soppaa maustaa kerkeäkielinen Sylvi naisen viekkauksella – ja vähän sydämelläkin. Musiikinumeroina soivat menneitten vuosien suurimmat hitit. Näyttelijä Eeva Eloranta juhlii 45-vuotista taivaltaan näyttämöllä Sylvin roolissa. Ovilipunmyynnistä saatavissa tarvittaessa veloitukseton kasvomaski (1 per asiakas). Katso-mossa turvavälit huomioitu. Esityksiä: 22.11., 12.2.2021, 18.3.2021.

Teatterituotannot/myyntipalvelu: 050 3721 402 ja 0500 508 803, teatterituotannot@gmail.com ja www.lippu.fi

Lahden kaupunginteatterin Juhani-näyttämöllä nähdään Robert Louis Stevensenin pienoisromaanin Tohtori Jekyll ja Mr. Hyde perustuva näytelmä *Jekyll & Hyde*. Se on klassinen kauhukertomus hyvän ja pahan taistelusta ihmismielessä. Nuori lääkäri Henry Jekyll on paneutunut intohimoisesti kehittämään lääkettä, jonka avulla voidaan tutkia ihmisen luonnetta, erityisesti pahan syntymistä. Kun Jekyll ei saa avustusta tutkimukselleen, hän päättää kokeilla lääkettä itsensä. Siitä alkaa tarina.

Lääkkeen vaikutus on odottamattoman voimakas, Jekyll muuttuu sekä ulkomuodoltaan että luonteeltaan hirviöksi, herra Hydeksi. Näistä kahdesta paha on vahvempi. Musikaaliin kuuluu myös romantiikkaa: 'hyvän' maailman puolella Jekyllin rakkaus suloiseen Emmaan, ja toisaalla Hyden suhde ilotyttö Lucyyn pehmentävät ajoittain pelottavaa menoa.

Ohjaaja Jukka Keinosen käsissä näytelmästä on syntynyt vaikuttava kokonaisuus teräviä, pieniä yksityiskohtia myöten. Frank Wildhornin

musiikki ja Antti Vauramon johtama bändi tekee hyvää työtä. Näytelmän kantava voima on ehdottomasti sekä Jekylliä että Hydeä esittävä Joel Mäkinen. Anna-Sofia Tuominen Emmana, Jekyllin hämmennyneenä kihlattuna, tekee sen minkä voi sangen kapeahkossa roolissaan.

Sylvi ja huru-ukot -musiikkikomediassa ylihoitaja Anneli Alakosteikkona Minna Kivelä. Kuva M. Kivelä.

Anni Kajos Lucyna, johon Hyde ihastuu, on vahva laulaja, mutta muuten hahmo jää ohueksi. Mikko Pörhölä on tarinan kertoja ja Jekyllin tutkimuksista huolestunut ystävä Utterson.

Minna Välimäen lavastuksessa kiinnittyy huomio peilien nerokkaaseen käyttöön. Sari Suomisen epookkipuvut vievät katsojan suoraan viktoriaaniseen aikaan. Harmi, että näinä aikoina katsojämäärät eivät voi olla niin suuret kuin mitä tämä musiikaali ansaitsisi.

Eila Jokinen

Kuopion kaupunginteatterin näytelmä *Pukija* sijoittuu sota-aikaan, on vuosi 1942. Sir (Seppo Pääkkönen) valmistautuu esittämään Kuningas Learin roolia 227. kerran. Muisti pätkii, edes

Norman, pukija, on avustamassa Sir'iä Kuningas Learin nahkoihin. Kuva: Antti Karppinen.

avaussanat eivät tahdo tulla mieleen. Hänen uskollinen, pitkäaikainen pukijansa Norman (Pekka Kekäläinen) tietää miten toimia. Sir'in avo-

puoliso Armon Rouva (Sari Happonen) kärsii miehensä levottomuudesta, ja yrittää auttaa häntä parhaansa mukaan. Ensimmäinen näytös

Suuri joukkokohtaus Lahden kaupunginteatterin Tohtori Jekyllin ja Mr. Hyden tarinassa.

Kuva: Aki Loponen.

PRIME
Care

Turvallisin mielin
hotellissa

Hyödynnä
Primehotelsin
seniorietu

Alk. **83 €** /1hh/vrk

Varaa netissä etukoodilla SENIOR tai puhelimitse Hotel Oscarista +358 (0)239 200 520. Hinta on voimassa 65-vuotta täyttäneille tai eläkeläiskortin haltijalle. Huonehinta vaihtelee majoitusajankohdan mukaan. Etuhintaisia huoneita on rajoitettu määrä. Etukoodi on voimassa kaikissa Primehotelsin hotelleissa.

HOTEL
OSCAR

Kauppatori 4, Varkaus | www.hoteloscar.fi

kahden vanhan miehen dialogina tuntui hiukan pitkästyttävältä kliseiseen: ”Olemme yhtä suurta perhettä.” Myös näyttelijöiden väsymys usein toistuvine lepäämiskehotuksineen oli vähällä tarttua katsojiin. Ajatukseni harhaili, ehdin miettiä, kuinka muillakin aloilla jatketaan työntekoa, vaikka aistit eivät ole enää terävimmillään.

Näyttämölle lavastetussa koleassa pukuhuoneessa teatterikiertueen järjestäjä Sir'in salarakas Madge sekä urallaan eteenpäin pyrkivä, keinoja kaihtamaton nuori näyttelijä Irene tuovat toiseen näytökseen kaipaamaani lisäväriä. Pääseekö väsynyt Sir Kuningas Leariksi puettuna ja meikattuna enää lavalle? Näytelmän ohjaus on Olli-Matti Oinosen.

Kuopiossa nähdään mm. brittifarssi Tämä on ryöstö! Kuva: Antti Karppinen.

D Toinen **Kuopion kaupunginteatterin** brittifarssi, *Tämä on ryöstö!*, on Tommi Auvisen ohjaama rikoskomedia. Se ei totisesti ole opetusohjelma ryöstöä suunnittelevalle, vaan paljon muuta. Näytelmässä Kakolan vanki suunnittelee 50 miljoonan markan arvoisen timantin ryöstämistä. Lavalla vilisee apuria, huoltomiestä, tyttöystävää sellaisella vauhdilla, ettei katsoja tahdo mukana

pysyä. Kommelluksia sattuu yhtenänsä, mutta ne ovat tarkasti ajoitettuja ja hallittuja. Kohellus on ratkiriemukasta ja nautinnollista katsottavaa.

Vaikka esitys näyttyy katsojalle keveänä, niin sitä hillitön meno ei varmaan ole näyttelijöille. Voin kuvitella, että väliajan tauko on heille tarpeen. Loppua kohti vauhti nimittäin vain lisääntyy; on

juonittelua, dragshow'ta ja akrobatiaa – elämyksiä kaikille aisteille. Katsojassa herää välillä epäily, onko varastettavaksi aiottua timanttia edes olemassa, ja jos on, niin kuka sen ryöstää ja keneltä... Pääosissa mm. Sari Harju, Katri-Maria Peltola ja Mikko Rantaniva.

Aino Eskelinen

5 vinkkiä kotimaan kaupunkilomaan

– lähde hostelli- matkalle!

Jokaisella kaupungilla samoin kuin Suomen Hostellijärjestön verkoston hostelleilla on omat erityispiirteensä, jotka houkuttavat vierailuun. Esittelemme nyt reissuvinkkejä viiteen kaupunkiin Ruuhka-Suomen ulkopuolella: Joensuuhun, Jyväskylään, Mikkeliin, Poriin ja Porvooseen. Muistathan, että EKL:n jäsenenä olet oikeutettu Hostellijärjestön majoitusalennukseen!

1. Karjalaista elämänmenoä Joensuussa

D Joensuuhun tunnelmaa luo sen läpi virtaava Pielisjoki ja keskusta monipuolisine palveluineen ja kauppatorin karjalainen elämänmeno. Voit vierailla esimerkiksi taidemuseossa, Pohjois-Karjalan museossa, käsityöläiskortteli Taitokorttelissa, kasvitieteellisessä puutarhassa Joensuun Botaniassa sekä puulajipuisto Arboretumissa. Botania on maailman pohjoisin trooppinen perhostalo ja puutarha. Kulttuurikävelyreiteillä voit tutustua Joensuun lähiympäristön kulttuurikohteisiin samalla kun liikut luonnossa tai piiptahtaa kahviloihin. Kansallismaisemiin kuuluva Koli on myös vain 70 kilometrin päässä.

MAJOITU: Itä-Suomen Liikuntaopiston huoneistohostelli **Finnhostel Joensuu** on avoinna ympäri vuoden ja sijaitsee vehreässä ympäristössä. Finnhostel Joensuu on loistava majoituspaikka niin yksittäisille matkailijoille kuin perheille ja ryhmille. Hostellissa mahtuu yöpymään 48 henkilöä viihtyisissä ja käytännöllisissä 1 tai 2 makuuhuoneen huoneistoissa. Jokaisessa huoneistossa on keittiö ja kylpyhuone. Hinnat sisältävät aamiaisen, liinavaatteet ja pyyhkeet sekä Itä-Suomen Liikuntaopiston kuntosalin käytön. Kansainvälisellä ja Kotimaan hostellikortilla saat 15 % alennuksen kehonkoostumusmittauksesta Itä-Suomen Liikuntaopistolla.

Milana Misic musiikinäytelmässä äitinsä Lailan roolissa

D Laila Kinnusen kuolemasta tulee 20 vuotta. Legendaarisen laulajan elämän hienoimmista hetkistä kertovaan laulunäytelmään syntyi idea Heinävedellä, missä 80 vuotta sitten syntynyt laulaja eli viimeiset vuotensa. Laulunäytelmä avaa uusia ovia Laila Kinnusen elämään. Koskettava ilottelu tarjoilee näköalapaikan aikansa rakastetuimman naislaulajan elämän hienoimpiin hetkiin, niin estradilla kuin arjessakin. Lailaa näyttää hänen tyttärensä Milana, joka rohkeasti antautuu rooliinsa. Esitystä siivittävät upeat tulkinnat Lailan tunnetuimmista klassikoista, jotka tempaavat katsojansa 50–60-luvuille, glamouria unohtamatta. Rooleissa lavalla nähdään itseoikeutetusti Lailan tytär Milana Misic, tangokuningas Teijo Lindström, tangoprinssi Kalle Jussila sekä näytelmän käsikirjoittanut Katja Karisukki. Liput: ticketmaster.fi / lippu.fi

Esitykset:
13.11.2020 Laurentius-sali, Lohja klo 18
5.3.2021 Raahasali, Raahe klo 19
6.3.2021 Korundi, Rovaniemi klo 18
7.3.2021 Kuhmotalo, Kuhmo klo 15
9.4.2021 Kiurusali, Kiuruvesi klo 19
10.4.2021 Akustiikka, Ylivieska klo 19
15.4.2021 Malmitalo, Helsinki klo 18
16.4.2021 Kuusankoskitalo, Kouvola klo 18
18.4.2021 Carelia-sali, Joensuu klo 16
5.5.2021 Sibeliustalo, Finlandia-klubi klo 18
14.5.2021 Kulttuuritalo Virta, Imatra klo 18
15.5.2021 Kangasala-talo, Kangasala klo 18
16.5.2021 Järvenpää-talo, Järvenpää klo 16

Lisätiedot: Viihdeohjelmat, Onerva Aikio, onerva.aikio@viihdeohjelmat.fi

